

శుభాక్షి

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును.

VOL. 6.

చెన్న పట్టణము 1919 వ సం॥ ఏప్రిల్ నెల 14 వ తేది సోమవారము

NO. 11.

సంపుటము. ౩

సిద్ధాంతి నామ సంవత్సర వైశాఖ మాస శుద్ధ చతుర్దశి.

సంచిక ౧౧

శల స్వల్పము!

సీసా 1-కి 0-8-0 అణాలు మాత్రమే!!

గుణ మధికము!!

పంచభాషను చూచికొనిన

మోసము కలుగదు.

అమృతం

జనము

అన్ని నొప్పులకు

పరమావధము.

శలనొప్పులమాన్వయము. వాయువుపోట్లబావులు. పార్శ్వపునెప్పుల బారవోలును. పోట్లకు బోగొట్టును. ఇవి యవి యననీల సకలవిధమైన నొప్పులకు సంతరివినుంటిది. తనమాత్రముచే హిందూత్వమును తయారు చేయ బడు మంచిమందు. దీనిని విదేశములలోని అనేకులు వాడుచున్నారు. గొప్పగొప్ప వారిచే శలకువేలు యోగ్యతా వక్రములు పొందియున్నది. అన్ని దుకాణములలోను విక్రమగలుగు. ఒకసారి పరీక్షించి చూడుడు.

తామర తైలము

కామర, తీట, ఏనుగుగజ్జ, దురద, ఉంగరములవంటివట్టు, రసికారుకు, పెండ్లుకు లూడిపోవుట మొదలగు చర్మరోగములను శాశ్వతము చేయగలదు. రాజారాణి బొమ్మను చూచికొనుట మంచిది. శల 0-6-0 య మాత్రమే.

మోహినీ తైలము

శ్రీ పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది. కుటుంబము మానెల సీసా 1-కి రూ 0-12-0.

దంతచూర్ణము

కంటి నొప్పులకు దివ్యవధము; నువాసనలగియుండును. సర్వసామాన్యముగా వాడుటకు తగియున్నది. దర్శి 1-కి శల 0-2-0; 12-కి రూ 1-2-0 య.

అమృతం జనము డిపో,

109, ఫ్రేరిస్ట్రాడ్, ఫోర్ట్, బొంబాయి. 6, తంబుకెట్టి వీధి, మద్రాసు.

100 మిక్కిలి మనోహరమగు సువాసనకలిగిన 126

(రిజిస్టరు) కాబడినది

ఆటో డిల్ బహార్

(రిజిస్టరు) కాబడినది

ఇప్పటికాలపు గురికనవలసినది. సాటిలేని మనోహరమగు సువాసనగలది. అల్పాహారముగాని, సారాయముగాని, చేర్చబడకయే సిద్ధము చేయబడిన శేవల పుష్పసారము.

నీ కుటుంబము కొన్ని బిందువులు చిలుకరించినచో, మనోహరమగు సువాసన నిస్తులకరించును.

ఈ క్రింది సీసాల పరిమాణములలో మందును.

(చిన్న నైజు అర (రాం)	సీసా 1-కి రూ 0-8-0
మధ్యరకం నైజు 1 (రాం	" " 0-12-0
పేరొకనైజు 2 " "	" " 1-4-0
పెద్దనైజు 4 " " లేక 1/2 బెన్ను " "	" " 2-0-0

వి. పి. ఖర్చులు బుడ్డి 1-కి 0-6-0, 8 బుడ్డుకు 0-14-0 ప్రత్యేకము పట్టెల, పట్టణములందలి ప్రసిద్ధమగు ప్రతిష్ఠాపులలోను దొరకును. దీనికి అనేకమగు సకలు నెట్టు కలవు. కావున లాము కొనుగోవుకు సీసానైన ను, కార్డునైనను ఆటో డిల్ బహార్ రను చేరును పరిశీలింపుడు. ఈ ఆటో డిల్ బహార్ యొక్క సలక్షణములను పరిశీలనచేయగోరువా రి దిగువవానికి వ్రాసినచో అతనికివత్తు గల సువాసనకార్డు ఉచితముగా పంపుదురు.

సోలుయేజంటలు:— ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్ అండు కెమికల్ కంపెనీ, నెం. 155, జుమ్మామసీదు వీధి, బొంబాయి. వదరాను యేజంటలు:— మెహతాపురమో త్రంమూర్తి, వై నాబహార్ రోడ్, మదరాసు.

ఆంధ్రోద్యమము.

మొగటి యై దాంద్ర మహాజననభలయందలి సత్కాన సంఘాభ్యుదయ, సభాభ్యుదయ, యువశక్తికములు, వారి శిక్షణములు, సభా శిక్షణములుగలవు. శల రూ 1-8-0. పోస్టేజీవేలు. ఆంధ్ర పత్రికా కార్యాలయము, 7, తంబుకెట్టివీధి, మదరాసు.

రిజిస్టరులయిన గోపాలకృష్ణ గోకలేశ్వరి చక్రవర్తి

రంగుల చిత్ర పటము

ప్రతి 1-కి 0-1-0 12 ప్రతులకు 0-9-0.

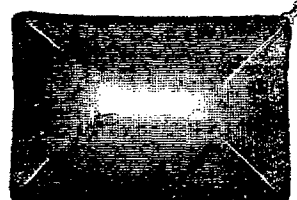
వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, పోస్టు బాక్సు 212 మదరాసు.

ఆశ్చర్యములో నాశ్చర్యము.

విశోదమైన గాలి తలగడలు.

పీటియందును కొళాయియొక్క మరచిలక నీసివేసి కావలసినవలకు గాలిని నింపుకొని మరచు మునుపటివలె బిగి.

చిన యెడల మిక్కిలిసౌఖ్య కరమైన తలదించు డగును. అక్కరలేనప్పుడు మరచుకొనిన గాలియంతయు పోయినచే కేబులో గాలి బడియందు గాలి యుండుకొనవచ్చును. ఇది శిరోబాధ గలవారికిని.

ప్రయాణికులకును విదేశీయ ప్రజాసామాన్యమునకును మిగుల ప్రయోజనకరమైనది. ఒకసారిపరీక్షించి సౌఖ్యమును పొందుడు.

తలదించు 1-కి అణాలు 0-8-0, తపాలభయ్య ప్రత్యేకము.

(536) చిరునామా:— ధనలక్ష్మి కంపెనీ, నెం. 6, బంకపేట స్త్రీవీధి, సామాకాదుపేట, మద్రాస్.

౧౦౦ ఏజెంట్లు కావలెను.

యా దిగువ ప్రచురించిన కంపెనీలో పనులుచేయు టకు రూ 80 మొదలు రూ 50 జీతముగా అన్ని జిల్లాలు లోను యేజెంట్లు కావలయును. అక్కి బిళ్లతోటి, 12-4-1919 లోనుల దోఖాస్తులు పంపుకొనవలయును. (1558) కార్యదర్శి, S. P. B. Co. Ltd. రామపురం, మదరాసు.

ఉచితము! రూ. 3000. ఉచితము!

వివరిములు కొరువారికి తెలుసుబడును.

ఏజెంట్లకు మంచి కమిషను యివ్వబడును.

అడ్రెస్సు:— ఇ. ఎం. కర్క అండు కంపెనీ,

1527 పోస్టు కాణేలంక, గోదావరి జిల్లా.

సుందరమయిన కాలెండరు.

1919 సం॥ అనేకరంగులచే చిత్రవిచిత్రముగా ముద్రించబడినది. అయిపోవుచున్నది. త్వరపడుడు. 1-కి 0-8-0, 2-కి 0-5-0, 2-కి 0-8-0, 6-కి 0-14-0, 12-కి 1-8-0. పోస్టేజీ వేరు. 8 రూ॥ మా చందము సీరామారెడ్డి శ్రీనివాసరాజు 1టి ఇవాం. పి. సి. పి. అండుకో, పొందూరు, గుంటూరు జిల్లా.

Beauty is the Heavenly Boon

It can only be obtained by beautifying the hair and our preparation is the only one which has helped throughout use only 490

Parastan Hair Oil (Regd)

It makes hair soft and shining. It also strengthens the roots of hair

TAKE LADIES EARNED CARE to use our Parastan Oil for keeping your brain cool.

Price Re 1/- Postage Extra

Agents:— F. Hassanali & Co., 51, China Bazaar, G. T. Madras

NOTE:—Please try Parastan Liquid Soap Re. 1-0 0

కాకినాడ వార్తలు

(మా స్వకీయ విశేషములు యొద్దనుండి.)

శ్రీయత వివేక చంద్రపాణి

కాకినాడ, ఏప్రిల్ 9:— శ్రీయత బాబు వివేక చంద్ర పాణిగారు సతీమతబంధుసమేతముగ 7-వ తేది యుద్ధయమున మొయిలబండిగా కాకినాడ దయచేసి విశాల పురముదిర భూములలో రెండు గంభీరోపన్యాసముల నిచ్చిరి. మొదటి సాయంకాలము రెండువేలజనము వచ్చిరి. ప్రస్తుతిరాజకీయ విషయస్థితులను గురించి యానా గుణవ్యవస్థించి నెం 559 రు గవర్నమెంటువారి యుత్తరపున తీర్మానముగ భండియను, వా ర్షికపరమస్థితుల దిగి వర్తకాదరణముపేరిట మనకు రానై యున్న కాశ్యోత దాస్యమును గురించి పోలీసిందిరి. రెండవ నాటి సాయంకాలము సభకు 5000 జనము వచ్చిరి. ఆసాయంకాలము రౌలతుచట్టమునుగురించి యుద్ధవ్యవస్థానియైన యారంభమునందు బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వము లభించుటకు సంఘసంస్కరణ మావశ్యకమనియు, సంఘసంస్కరణమునకు రాజ్యాంగసంస్కరణము ముఖ్యమనియు, అది సాధ్యమకాదుంటుట కీరాజధానియందు ప్రాప్తాజ్ఞాతరోద్యమము ప్రజ్వలింపట జేకారెవ్వరాయకమనియు, మొదటియండియు సాంఘిక రాజకీయ విషయములందు స్వార్థవాదక బుద్ధిగో ప్రాప్తాబులు పాటుపడెననియు, వారు స్వార్థపరాయణులై తేని జేతము నింకను గుర్తించుచుంది తాము వర్తమాను లగుటకు హోయూలుగా వారు తప్పక నెరుగొనిని భండితు రనియు యుక్తియుక్తముగ చెప్పిరి. పిమ్మట రౌలతు చట్టము యొక్క జన్మచారిత్రమును దాని విజృంభణనివారణమార్గము లను, గాంధీగారి సత్యాగ్రహ, సాత్వికనిరోధమార్గములను విపులముగ చెల్పి, ప్రస్తుతము రౌలతుచట్టము పట్ల మాత్రము మనము సత్యాగ్రహవీక్ష వహించవలె నని బోధించిరి. మహాత్మాగాంధీగారి కమిటీవారు తెచ్చిన కాసనముల సంఘప్రాయముగ ధిక్కరించుట విజ్ఞానము కానేరదు. సాత్వికనిరోధము పురుషానుత్తము, సంఘమువారి నెల్ల నోక్కదారిని బొమ్మ నుట ఇట్టి యాత్మీయవిషయములకు దగదు. ఇంకను కొన్ని కాసనముల ధిక్కరించు కాలము ముందు రాగలను. వాగరకతగల రాజ్యమును అధికారవర్తనమునకు కాసనబద్ధులై వ్యవహరింతురు. ఇచట సభికారవర్తనము వారు దురధికారభూయిష్టులై తాము కానశీలంఘనమును నిర్ణయముగ జేయుట కవకాశము బండుకలులు తమ జీతగాంధ్ర యొక్కయు తమ జేతములయొక్కయు వోట్ల సహాయము వోడనే కాస్త్రీయకాసనముల గావించుచు జేతమును పాలించునవ్వకు సత్యాగ్రహ పరమమోచనమిద వాధారమైయుం దరాదని పాణిగారు చెప్పిరి. రెండుసభలకు మ. రా. శ్రీ దుర్గిరాల సూర్యప్రకాశరావు పంతులు గారధ్యక్షులుగనుండిరి. పాణిగారి యుపన్యాససారముల నవ్యక్షులు సంగ్రహముగ వెలుగున నభ్యులకు వెలిపి తయ్యగ్ని సాయములకుడ నెల్ల డించిరి. 8 తేది మధ్యాహ్నమున పాణిగారు సతీమతముగ విద్యాధిపీఠమాజమువారి మంజురముగ కేగి వాటిక నెరుగబ డిన ఇంగ్లీషు సంస్కృతివిజ్ఞానముల నందుకొని భారతవర్షియ నారీమణులయర్హకృత్యములనుగురించి యుపన్యసించిరి. ఆయన పన్యాసమును శ్రీ దుర్గిరాల సూర్యప్రకాశరావుగారు తెలుగున నారీమణులకు తెలియజెప్పిరి. ఈ దినము నుదయమున పాణి గారు విశాఖపట్టణమున కేగిరి. కాకినాడలోనున్న కాలమున

పాణిగారును వారి పరివారమును శ్రీ దుర్గిరాల సూర్యప్రకాశ రావుగారింటనే బసదిరిరి. వారి కిరువ్రత 1897 సంవత్సరము మొదలు నేపాపరిచయములు కలవు. పాణిగారు 1902 వ సంవత్సరమున కాకినాడి వచ్చిరవ్వకు, అప్పటి నోదావర జిల్లా కలెక్టరు మే. కమ్మింగు దొరగారు పాణిగారి యుపన్యాస మున తొకదాని కవ్యక్షుడుగ నుండ సంకీర్తించియు, పిమ్మట కొన్ని కారణములచేత ప్రేక్షకుడుగ నుండుటకు నిశ్చయించి సూర్యప్రకాశరావుగారిచేత వ్రాసినకామము సభయందు చదివి రాజకీయవిషయములందు కూడ సాంఘికమతవిషయములందు వలెనే పాణిగారు నిర్భయముగ మాట్లాడుట కాకంభించిన దానికి ననుమానాస్పదమై యిది సభ యధ్యక్షులు చెప్పిరి.

జిల్లాబోర్డు

జిల్లాలోని రీతిపుకమిటీవారు భాగ్యమును చతురగ నమ్మటకు లక్షరూప్యములను ఆకమిటీలవారికి బడులుగ నిచ్చుటకు నోదావరజిల్లాబోర్డులవారు 15 తేది సాయంకాలమున ప్రత్యేకసభను గావించురు.

కర్నూలు.

కర్నూలు విశ్వవిద్యాలయమున జిల్లాకలెక్టరుల పేత నము తీసివేసి సబుయేజంట్లకు వారి కారాదారులకు మరల నప్పించుటకు దొరతనమునా రుత్తరపు చారిత్రానిని సబు యేజంట్లకు తెలియచున్నది. తామలకు తెలియని యుత్త ర్యము బహుళ చెప్పి పురిలోని యంగ్లేజు యేజంట్లవారా సబుయేజంట్లకు ముందు తెలియుట సాధ్యము. కలెక్టరుగారి సెత్తనములేక, ఇంతరకు చారిత్రానిని లి. పర్వట్లు రద్దపడెన పక్షమున ప్రజలజ్ఞోభకు మిమిలి యుండనేరదు. గవర్న మెంటువారును చెప్పి పురిలోని యేజంట్లకు ఆలోచించి కలెక్ట రుల గౌరవమునకు భంగకరమగు సత్తరపు చారిత్రానిని రూఢిక చెప్పచున్నారు. ఈపట్లమున సబుయేజంట్లు తాము న్యకంఠించి గృహస్థులకందజుతు అప్యవ్యాసుల నిచ్చుచున్నా రు. దానిలో కుటుంబమును గెలువదల్పా, అరదల్పానిచ్చుచు ని యు, దానిని నెలాఖరున సబుయేజంట్లవద్దకు తెచ్చి దగ్గరకు చేయించుకొన్న పిమ్మట నెలకొకసారి చతురీమణులనునియు దానిని పారచేసినయెడల ఒకరూపాయి అపరాధము ననూలు చేయుచునియు నం దుదహరింపబడియున్నది. పట్టణములోని లి. పర్వట్లువారికి 4 దినములు సబు ఏజంట్లుచేతురు నీ నీతురు. రీతిపుకమిటీవారిచీట్లకు వారు పాటింపలేదు. ఎవ్వరితోనిక మొరపెట్టుకొనుట? ఆ అర్థము నుపాదించి చెప్పి పురిలోనిల వారు ప్రయత్నించి జనుల యాందోళనమును తొలగించుట కర్తవ్యము.

నికంఠాబాదు.

నికంఠాబాదు. ఏప్రిల్ 11:—నిన్నటి సాయంకా లము ఆర్థికయంత్రి గ్లాన్సీదొరగారు రాష్ట్రీయపు పనులను వదిలివెచ్చుచున్నారని నైజాము నవాబుగారు వారిని దర్శన ముచేయుటకు ఇంటికివచ్చే యుండిరి. ఆ సమయమునకు నవా బు లండనున వారి దర్శనమునకై ఎదురు చూచు చుండిరి. వారు అందరును ఫలహారమును చేసిరి. వెంటనే ఫాటరుడ్డినీ ఆ మామడ గారు వారు రాష్ట్రీయముల యుద్ధసమయములో చేసి నని మేమును గురించి గ్లాన్సీ దొర గారి ని పొగడిరి. వారును బాగుగా ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి. వారికి ఆర్థికకోవిద్యగ్రంథుల ఛాయాపటములు గలిగినవిమంచి అందమయిన పటములు గలిగి నటుంటి ఒకపుస్తకము నొసం గిరి. గ్లాన్సీదొరగారికి సోరబ్ నానజ్ జంగు నవాబుగారు మర కింతమంది నవాబులు పూలదండలను ఇచ్చిరి.

ఇంగ్లండుకు వార్త.

లండను, ఏప్రిల్ 9:— పార్లమెంటునందు ప్రజాప్రతి నిధిసభలో ఆర్మీజిగారికి ప్రత్యుత్తరమునిచ్చుచు ఇంగ్లండుకు మిత్రమండలివారు మార్చి 31 - వ తేదీవరకు 1,58,84,47,000 పానుల నియమనియున్న దనియు, బ్రిటిషు అధినివేతములు 8,96,000 పానులనియున్న దనియు చెప్పిరి.

యూగోస్లావులు.

పార్లమెంటు, ఏప్రిల్ 10:— టెంప్రెస్ ప్రతిక యిట్లు వ్రాయు చున్నది:—పొంగేరి నకు సోవియట్లకు విరుద్ధముగా యూగో స్లావు సేనను పనిచేయ నియమలె నని మిత్రమండలివారు ప్రార్థనకు యూగోస్లావు ప్రభుత్వమువారు నిరాకరించి రని యూగోస్లావు వార్తాసంఘమువారు ప్రకటించిరి.

విండిక్టీవు నాక

లండను, ఏప్రిల్ 9:— బీబుగునందు సముద్రముగోనికి లాగబడుచున్న విండిక్టీవు నాక రెండు భాగములుగా విడిగి పోయింది. దానిని పేర్చివే తువలసియుండును.

ఆరోగ్యకాఖామంత్రివర్గము

లండను, ఏప్రిల్ 10:— పార్లమెంటునందు ప్రజాప్రతి నిధి సభలో ఆరోగ్య కాఖామంత్రివర్గవిషయపు బిల్లు మూడవ నవరణ ఆమోదించబడినది.

కెయిరో సంక్షోభము

కెయిరో, ఏప్రిల్ 4:— నిన్నటి సంక్షోభమునందు వైనిట్లు ఆనేకవర్గాయములు ప్రజలపై ఫిరంగులను కాల్చు వలసినవైచునయు 9 నుండి మరణించిరియు 66 మందికి గాయ ములు తగిలెననియు, నేటిదిండు కెయిరోనగరము కాంతివంత మై యుండెననియు ఒకప్రకటనమున జెప్పబడినది.

ఒక మరణము

లండను, ఏప్రిల్ 9:— కర్నూలు తామస్ కేడెలుగారు మరణించిరిని ప్రకటించబడినది.

పి. ఓ. కంపెనీవారిలాభములు

లండను, ఏప్రిల్ 9:— “డిఫెన్డ్” భాగములు గలవారికి పన్ను లేకుండ నూటికి 12 చొప్పున లాభములను పంచివెట్టు నట్లు పి. ఓ. కంపెనీవారు తీర్మానించిరి.

ఈజిప్టు సితి.

కెయిరో, ఏప్రిల్ 8:— నేటిదిండు కెయిరోలో ఒక జనసమూహము డైట్స్ అనుపేరుగల రైలునే ఉద్యోగిని, ఇంకొ కగ్గికుపారుని హత్యచేసిరి. మధ్యాహ్న సమయమునకు మరల కాంతి యెగ్గులుపలడెను. పోరునకు 6 గురు మరణించిరి. అనే కులకు గాయములు తగిలెను.

జర్మనీ సితి.

బెర్లిను ఏప్రిల్ 9:— నాసిస్కుటిటంగు ప్రతిక యిట్లు వ్రాయుచున్నది. అంతటను సమైక్యత్వచేయు నుద్ద్యమము ప్రముఖుగా తగ్గిపోయినది. కాని ప్రభుత్వమువారు ముందుగా సర్వసభముల జాగ్రత్తపడిన యున్నారు. సమైక్యత్వవో అవారపదార్థములు నిలుపుదలచేయుట సంధించుచుగాన అం తట సమైక్యత్వము మంచిదికాదని మెజాలిటీ సోషలిస్టు పని వారు ఒక ప్రకటనము గావించిరి. ప్రభుత్వ సేనలు మ్యాబర్ల పురమును స్వాధీనపఱచుకొనెనని. అచ్చట కార్యాలయములు యథాప్రకారము పనిచేయుచున్నవి.

పారశీక దేశము.

ఆర్థికస్థితి

లండను, ఏప్రిల్ 8:— సర్ హ్యూగ్ బారన్సు గారు పెర్షియాబ్యాంకు సభ కధ్యక్షత వహించి ఇట్లు చెప్పిరి:— ఎక్కువధనము చెలాయణిలోనికి వచ్చుటకు మారతసభమును సృజింపకుండ చేయగల దేశములలో పెర్షియాదేశ మొకటి. వెండి ధన ఆధికమగుచుండగా పారశీక దేశపు ప్రధాననాణె మగు “కాన్” మొక్క విలువయును ఆధిక మయ్యెను. ప్రస్తుతపు బంగారు నాణెముల మారకపు రేట్లు ననుసరించి నాకలు వ్యాపారమునకు విరివిగావచ్చి నుండుటల రేట్లు తగ్గి నవో దిగుమతులు వృద్ధియగు నూచనలు గలవు. ఆతివిషమ సమయమునందు ఈ బ్యాంకువారు వారుచేసిన మహోపకార మును సర్ పెర్షియాబ్యాంకు విశేషముగా ప్రశంసించిరి.

భాగ్యవంతు తెవరు? ఆరోగ్యవంతులే.

(1045)

ఆరోగ్యమునకు ఆయుర్వేద ఔషధములు అద్వితీయములు.

వేసవికి తగిన పండిత డి. గోపాలాచార్యగారి

జీవామృతము	అమృతామలక తైలము	జంబీర రసాయనం	మంచానన లేపము
బలమునిచ్చున	చల్లదనము గలిగించును	ఉష్ణాదుల బోగొట్టును	తామర నణమును
సీసా ర్పు. 3-0-0	సీసా ర్పు. 0-12-0	సీసా ర్పు. 0-8-0	డబ్బీ ర్పు. 0-8-0

ఈ పండితులవారి దివ్యౌషధము లింక ననేకములు గలవు.

ప్యాకింగు-పోస్టేజిఖర్చులు ప్రత్యేకము. క్యాటలాగు ప్రతులు ఉచితము

తొలి విలాసము. }
 పండిట్, మదరాసు. }
 మేనేజరు, ఆయుర్వేదాశ్రమము.
 65, ఆచారప్పకొదీ, మదరాసు.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్

విదేశీయ ప్రవేశములు

(ప్రతి నిమిషం సమయము)

పార్లమెంటు చర్చ

హిందూ దేశీయ విద్యములు.

లండన్, ఏప్రిల్ 2:—ప్రజల మండితమున ఫిషర్ గారు, సర్ జాన్ రిసు గారికి ప్రత్యుత్తరమును చెప్పుచున్నాడు. యధానంతరము వీలయినంత త్వరలో ఇండియానుండి రైల్వేల మేనేజ్మెంటును మార్పుచేయుటకు ఆర్థిక సంబంధమునను పరిపాలనా విషయమునను తగిన పరిశోధనలు గావించు నిమిత్తము, ప్రభుత్వము ఇండియా ప్రభుత్వమువారి యాజమాన్యమున వివిధములగు కంపెనీలవారి మేనేజ్మెంటులో నుండుట మంచిదియో ప్రభుత్వమువారి మేనేజ్మెంటులో నుండుట మంచిదియో నిశ్చయించు నిమిత్తము ఒక సంఘము నేల కొల్పెదరు.

సామెంతో నివేదికలు

లండన్, ఏప్రిల్ 2:—సామెంతో కమిటీని వేదికలు ఇండియా గవర్నమెంటువారినుండి యంతరంగము చేరలేదనియు ఏప్రిల్ నెలలో తప్పక వచ్చుననియు ఆలస్యముచే నుండుట వారు పార్లమెంటుకు పంపుటరనియు ఫిషర్ గారు చెప్పిరి.

నైనికపు లెక్కలు

లండన్, ఏప్రిల్ 3:—ప్రజల మండితమున ఎఫ్. డబ్లియస్. మాలాలి గారు యధానంతరము వంబరు నెలలో పూనాకు పంపబడిన మెసపలేమియా నైనికపు లెక్కలను వెంటనే పరిష్కరింపకలయునని గోరిరి విడుదలపొందెడు నైనికాద్యోగులయొక్కయు నైనుకులయొక్కయు లెక్కల పరిష్కారము అనుభవజ్ఞులగు నాద్యోగియలైన సాధారణులయొద్దను ఫిషర్ గారు చెప్పిరి. నైనికాద్యోగుల పూర్తిగా నున్నదనియు కాఖయొక్క సామర్థ్యమును చెడగొట్టు పద్ధతి నవలంబించవలసినదని ఇండియా మంత్రిగారు యండియా గవర్నమెంటువారిని అంతగా నిర్బంధపెట్టలేరనియు ఆయనకు యీ సంగతి నెట్లనో ఇండియా గవర్నమెంటువారికి తెలియ పరచెద రనియు తెలిపిరి.

ఇండియాలోని నైన్యము.

లండన్, ఏప్రిల్ 3:—ప్రజల మండితమున యధానం తరము హిందూ దేశీయమున దేశీయ నైనుకుల యండవలయుననియు అది యెట్లుండవలయుననియు సాలోచనయు దున్నదని ఫిషర్ గారు సర్ జాన్ రిసు గారికి ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి.

తేయాకు పానీయము.

లండన్, ఏప్రిల్ 7:—కడతిన 5 సంవత్సరములకుండి యు ఇండియాలో తేయాకు వాడుకను నూర్చి భారతీయులను విదేశమున హెచ్చరించుటపట్టి రెట్టింపుగా నభివృద్ధిచెందిన దని ఫిషర్ గారు సర్ జాన్ రిసు గారికి చెప్పిరి.

రాష్ట్రీయోద్యోగములు.

లండన్, ఏప్రిల్ 7:—పబ్లిక్ సర్వీసు కమిషనువారి నూచనల నమలులోనికి తెచ్చుటకు ముఖ్యముగ ఇండియా సర్వీసును చాలించుకొని ఉపకారవేతనముల నొందుచున్న వారిపెన్షనుల హెచ్చించుటకు హిందూ దేశీయోద్యోగమువారు కక్షించునంత ప్రయత్నించెదమని ఇండియా మంత్రిగారు నమృంతి పలికిరి ఫిషర్ గారు కామిషనువారికి ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి.

నైనికాద్యోగములకు బోనసునిచ్చుట.

ఇండియా మంత్రిగారు, ఉద్యోగానంతరము పెన్షను ఇచ్చుటలో నూటికి 20 రూపాయలవరకు హిందూ నైనికాద్యోగులకు బోనసు యిచ్చుటావశ్యకమని యెంతమాత్రమును తలంచునటలు ఫిషర్ గారు సర్ జి. బుచ్చర్ గారికి చెప్పిరి.

విదేశీయులందరి భారత నైన్యములు.

లండన్, ఏప్రిల్ 8:—ప్రజల మండితమున సర్ జాన్ రిసు గారికి ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు చట్టముగా చెప్పుచున్నాడు. మధ్య తూర్పుదేశములందున్న ఈజిప్టు పేలస్తీను లందును, మెసపటోమియానుందును వరుసగ 20,650 కిని, 42,750 కిని 63,000 వను తగ్గించి శేయబడును. ఈ నైన్యము లాక్రమికార్థము గూర్చబడిన భారత నైన్యములలోనిది. ఈ ప్రజాతము లందు బ్రిటిష్ నైన్యము లభ్యధికముగ నుండుటచేతను వారిని

తేగముగ విడుదల చేయుటావశ్యకమగుటచేతను భారత నైన్యము లిటీవలనే యీ ప్రజాతములను నచ్చుట తమ భారత నైనుకులను విడిచిపెట్టుట కొంచెము నింపాడగ జనుగలము న. అన్ని నైన్యముల మొత్తమునందు ఇంతకు భారతీయుల కింతమంది బ్రిటిష్ నైనుకు లండన్ లయినను లెక్క ప్రకారము ఎన్నోని యందు విడిచిపెట్టవలసియున్నను ఆ లెక్క సరిపెట్ట బడనిది ఎంతోకోరికలును పొటింపబడవు.

విదేశీ సేనలు.

లండన్, ఏప్రిల్ 9:—ప్రభువులసభలో డెక్లమేట్ ప్రభువులు ప్రత్యుత్తరమునిచ్చుచు స్టానోవ్ పీట్ ప్రభువుగా చెప్పుచున్నాడు. సామ్రాజ్యస్థితికేసేనల లండన్ వరకును విజయనూచకముగా నడచునట్లు చేయుటకు నిశ్చయించబడినది. కాని వివరము లింతకు తెలియవరకు ఏలేసేనాదో ముందుగా చెప్పటకు వీలులేదన్నది. ప్రత్యేకపటాలమును ప్రత్యేకముగా ఫీరంగులతోను ఇతరపావుగ్రానా నవలములు యేర్పాటు చేయు నిమిత్తము యోచించుచున్నాడు. నేలకొలది కనేది యనుటకు ఆస్ట్రేలియానులను ప్రతినిధియును వెల్లిపోవుచున్నందున ఈవిషయమున ఆలస్యము చేయునాదనని హార్లొస్ట్ర ప్రభువుగారు చెప్పిరి. అధికారములనుండి వచ్చిన కల్లెజియాలి నైనుకులనుడ ఈముత్తమునకు తేర్చబడి వారుచేసిన సేనకు తగిన ఉత్సాహ మొనగడదనని మహాత్మా ప్రభువుగారు కోరిరి. విదేశ సేన లనగా అందు అధికారములను చేయునట్లు నని ప్రభుత్వమువారి భావనను ప్రభువుగారు చెప్పిరి.

రాలెటు కాననములు

పార్లమెంటునందు సమర్థింపబడుట.

లండన్, ఏప్రిల్ 9:—పార్లమెంటునందు ప్రజాప్రతి నిధిసభలో స్పాన్ గారి ప్రశ్నకు ఫిషర్ గారు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చుచు హిందూదేశీయను విద్రోహకారిక మగు అజరాజో ద్వ్యమునుండుటయే ఈ నూతన “రాలెటు” కావణమునకు కారణమనెనుట హిందూదేశీయమంత్రిగారు తలపించుచున్నారని చెప్పిరి. సర్వసభభావములగుల ప్రతినిధిబృందము ఈ విషయమును జాగ్రత్తతో చాలదురము యోచించునంతవరకు ఆ బృందమువారి సలహాపై యీ చట్ట తీసికొనబడెను. ఆరా జకమును రాజకీయవిద్రోహమును వ్యాపించియున్నదని నిర్ణయించబడిర దేశములందు కాంతిని దేశసౌఖ్యమును గాపాడుటకును ఆ దేశములందు మాత్ర మువరగానింపబడుటకును ప్రభుత్వమువారి కిట్టి కాననపు సహాయ మవసరమని హిందూదేశీ ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయించిరి. వై బృందమువారి సారాంశములను సలహాలను హిందూదేశీ ప్రభుత్వమువారి భావములను హిందూదేశీయమంత్రి అభిప్రాయముచేసి యిట్టి కాననమున కంగీకార మియ్యగూడదని స్పాన్ గారిని సేవకును హిందూదేశీయమంత్రి కిట్టయిలేను. ఈ కాననములకు సామాన్యముగా సర్వ హిందూదేశీయముల రాజధక్తికి ఏమాత్రపు భంగపాటుగాని ద్రోహముగాని కలుగుటలేదు. విద్రోహకారుల స్వల్ప సంఖ్యాకులకు జనులకు మాత్ర మి కానన మవసరమయినను.

బెవేరీయా స్థితి.

బెర్లిన్, ఏప్రిల్ 8:—బెవేరీయను రైతు జనుల వాయువులకు హెర్ ఎలెక్టర్ బర్లర్ ఆరు నతను సోవియటు ప్రభుత్వమునకు వికారముగా నుండి య్యూనియన్ ఆహారకవ్యాధులు రాకుండ చేయుటకు సాధించుచున్నాడు.

ద్యూరెంబర్గ్లో స్పార్తాకీర్తుల విద్రోహములు జరిగినవి.

సేనల ఆ పురమును కాపాడుచున్నది. పూర్వబృందందలి సోవియటు సోవియటు ప్రజాప్రతిక ప్రభుత్వమునకు విరుద్ధముగా వోట్ల నిచ్చిరి. య్యూనియన్ నందు మూడు సోవియటు పార్టీలు ఒకవారి కోరిక విరుద్ధముగా నున్నవి. అంతటను అశాంతి వ్యాపించి యున్నది. పురపాలకమును సమైక్యముగా నున్నది. జర్మను ప్రభుత్వమువారు హెర్ బెర్లర్ గారు సోవియటు కార్యకర్తల తీర్మానమునకు విరుద్ధముగా విడుదల చేయ నంగీకరింప వున్నారు.

ఉద్యోగముల బిల్లు

లండన్, ఏప్రిల్ 8:—నైనిక నావిక కైమానిక చట్టము ప్రభువుల మండితమున రెండవసార్వభౌమ చదువునవపుడు యూరపురందంతటను బ్రిటిష్ నైన్యము లెట్లు వాంఛింపబడుచున్నదియు తెలియబరది. బుడాపెస్టు స్థితి తనకుగూడ పెక్కుడ సంభవించునోయని భయపడి లియన్న బ్రిటిష్ గవర్నమెంటువారిలో నిట్లు చెప్పెను. “రివ్వుడు 10,000 మంది నైనుకులను బంపి రేని స్థితినిమించునంత గాపాడుటకు మేము పూనుకొడదము” తాము బ్రిటిష్ నైన్యములందరినీయు నివ్యా

నము నుండుటవలననే వారిట్లు చెప్పిరి కర్జను ప్రభువుగారు తెలియబరది.

హిందూ దేశీయమునుండి ప్రయాణములు

లండన్, ఏప్రిల్ 9:—పార్లమెంటునందు ప్రజాప్రతి నిధిసభలో విల్ఫ్రెడు గారు కర్జులయేటు గారికి ప్రత్యుత్తరము నిచ్చుచు హిందూదేశీయమునుండి ఏప్రిల్ 4,805 మందికి న్య దేశీయముల సౌకర్యముల మర్చింపి నను విషయమునకు వివరములను చెలిపి, ఇంతకు హిందూదేశీయను నిలిదియుండి న్యదేశీయముల రాగోపవారికి వసతుల నొసగుటకు ఆస్ట్రేలియా నుండివచ్చు నైనుకనాకలను, కర్జులయేటునుండి తీసికొనబడిన నాకలను హిందూదేశీయముగా ప్రయాణము చేయుట ఇంకను జరుగుచుండునని చెప్పిరి. ఒకవంతుకము ఇంతకు కర్జులయేటు నలు లేనని విల్ఫ్రెడు గారు చెప్పిరి.

బాధ్యతలు.

పారిసు, ఏప్రిల్ 9:—వ్యవస్థాపకమునకు గూర్చి యు, బాధ్యతలను వ్యాపకము అన్ని కర్జులయేటుకు సమాధానము వుడిరనది. మిత్రమునదిదేశీయములలో నొకటి యదుకా తెల్లియును పూర్వ సంఘలకు వ్యతిరేకముగా పనిచేసి లోక నాశమునకు బాధ్యులను కయజునైతను ఇతరుల నైతను అభియోగమును తెచ్చును. వ్యవస్థాపక విషయమున, కర్జుదేశీయము లోకవ్యవస్థాపకమునకు నంగీకరించునంత కాని కర్జులయేటు వ్యవస్థాపకమునకు పూర్తిగా ఒక ప్రకారమును ధరించబడుటవలన గాక ఒక అసమర్థమునందలిసంఘమువారు 1921 క సంయుక్తము 1 క తేదీనుండి 80 సంయులలో ధాన్య దానక్రంద ఆధనము నిర్వహేయమున ఏర్పాటు చేయుదురు. ప్రధమసర్వమును కర్జులయేటు 10000 లక్షల పానులకు డెల్లింపబడెను. మర 60000 లక్షల పానుల యుజునున్నట్లు జూచిని అంగీకరించి ఒకవత్తమును వ్రాసి మిత్రమునందలి దేశములలో.

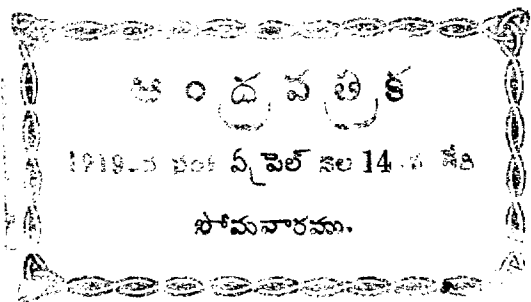
ప్రసిద్ధులు విల్ఫ్రెడు గారి చర్య.

వింతవార్తలు.

లండన్, ఏప్రిల్ 9:—బాధ్యతాసంగ్రహ ఆనునాకను ఆతిక్రమముగా పంపకలె: విల్ఫ్రెడు గారు కోరుట పాఠమునగ రము నింతపుకారులకు కాంక్షమైంది సభయందలివర్తము విల్ఫ్రెడు గారికి కృత్రికముగా తేనని ఈ విషయము నూచించుచున్నదనియు సంభవభవారు విల్ఫ్రెడు గారి 14 నూత్రములకు తాతాల్లిక సంధిజూత్రములను 28వట్టుకున్నవో విల్ఫ్రెడు గారు సంభవభవ వదలిపెట్టుటకు సిద్ధపడుచున్నారని గ్రహించరయ్యననియు పరా మువార్తాప్రతిబలను వ్రాచును ఒక ఆమెకకునిలేపు వ్రాసెను. ఆమెకాయుంకలిసితులనల విల్ఫ్రెడు గారు ఆమెకాకు పెట్టుట అవసరముగా నున్నదనియు, విల్ఫ్రెడు గారు రాజకీయమిత్రులు విల్ఫ్రెడు గారిని తక్షణమురమ్మని నిరాచయితే తింతులగుటమిత్ర మున్నారనియు వారినునందలి యాటనిలేపు తెలుపుచున్నాడు. సంభవక్రమము విల్ఫ్రెడు గారిగుంతకు అవసరమును సంభి సభయందు లాగ్నింపగారుకు, కర్జులయేటు హానుగాయి, విల్ఫ్రెడు గారికి ప్రతినిధులుగానుండు సమర్థులార్థికారులు గలిగియున్నారనియు తెలుపబడుచున్నది.

సంధి సభ.

లండన్, ఏప్రిల్ 10:—సంధిసభలో బ్రిటిష్ ప్రతినిధులు కర్జులయేటు మూలమున సర్వసామ్రాజ్యమునకును లాగుల సిన నష్టపరిహారమును పడయుట కేర్పాటు చేయుటకు బనులుగా ఎంతవరకుకర్జులయేటునుండి తీసికొనబడినో అనుసరుక్యము మాత్రము యోచించుచున్నారని పారిసు నగరమునుండి తరచుగా రిపోర్టులు వచ్చుచున్నందున పార్లమెంటునందలి సభ్యులలో 200 మంది సంతకములు చేసి ఈ చర్యను ఆక్షేపించుచు పంపిన తంలివార్తకు లాయడో బాధ్యులగు కన్నడీ బోన్సె గారికి తంలియునుగా ప్రత్యుత్తరమును బంపిరి. ఎన్నికల కాలమున మీరు చేసిన ఉపన్యాసములందు మీ రక్షేపర్యాయములు చెప్పినట్లు బ్రిటిష్ ప్రతినిధులు సాక్షు యాంత్రికము విల్ఫ్రెడు తయారుచేసి యిచ్చి జర్మనీ తన యుజును అంగీకరించునట్లు చేసి అటుతనవాత ఆ సాక్షును ఎట్లు రాబట్టుకొనదగునో యోచించవలెనని మనల నెప్పుకొనన ప్రజలు కోరుచున్నారని కన్నడీ బోన్సె గారు తంలివార్త బంపిరి. కన్నడీ బోన్సె గారుకు మర 7 గురు సంయోగ వాదులు యోచించి ప్రధానమంత్రిచర్యకు బలము నొసగుటకు ఈ తంలి వార్తకు బంపిరి.

కడపటియాశ అంతరించినది !

ఇంతవరకును, ప్రజల ఘోషల నాలకించి, ఊదారి సాంప్రదాయములలో నుశిషితుఁడైన మాంటాగూ గారు, రాలెట్టు బిల్లులకు సమ్మతి నొసగక, సరాకరించునటుల సార్వభౌమునికి హిత మొసగెదరని, ప్రజలలో కట్టకడపటి యాశ ప్రబలి యుండెను. అయాశయు నేటితో పీరుచున్నది. రూటరు తంత్రీవార్త యిటుల వివరించుచున్నది:

“కామస్వరూపలో స్వానుగారికి జవాబిచ్చుచు, అరాజకవిప్లవోద్యమము హిందూదేశమున ప్రబలియుండుటచే నూతనశాసనము గావింపవలసి వచ్చినందులకు ప్రభుత్వకార్యదర్శిగారు చింతించుచున్నటుల, ఫిషరుగారు నుడివీరి. బాధ్యతగల విచారణసంఘమువారిచ్చిన సలహాపైని కడపడూరము యోచించి, యీ చర్య దీసికొనబడినది. అరాజక విప్లవనేరములు గల వని దృఢాంతము గల చోట్ల మాత్రము ప్రయోగించి శాంతిని నెలకొల్పుట కిట్టి యసాధారణాధికారము తమ కుండవలయునని, ఇండియాప్రభుత్వమువారు దృఢముగ నమ్ముచున్నారు. విచారణసంఘము వారి నిర్ణయమును, ప్రభుత్వమువారి యభిప్రాయములను నిరాకరించి, రాలెట్టుశాసనమును త్రోసివేయవలయునని, సార్వభౌముని కోరుటకు, ప్రభుత్వకార్యదర్శి యంగీకరింప జాలడు. ఈ శాసనము దేశీయుల రాజభక్తికి కళంకదాయకముగాదు. వారి రాజభక్తిమాత్రముచే దీని యావశ్యకత తగ్గుటలేదు. రాలెట్టుశాసనము జనరమూహమున సల్పాంశమునకు మాత్రమే వర్తింపగలదని ఫిషరుగారు నొక్కి వక్కాణించిరి.”

ప్రభుత్వ కార్యదర్శియు వారిపక్షమున మాటలాడుచున్న ఫిషరుగారును, ముఖ్యవిషయము నొకదానిని మరచిరి. కార్యనిర్వాహక వర్గమువారి నిరంకుశాధికారమువలన, నిరంకుశాధిపతి సాపరాధులనుండి వేరుజేయుటకు వీలుండదు. న్యాయస్థానముల యధికార మీ విషయమై మృగ్యమగుటచే, నిరంకుశాధిపతి రక్షణ యొక్కడను లేడు. అందుచే, నిర్బంధశాసనము విప్లవకరులకు మాత్రమే వర్తింపవలసి, ప్రభుత్వకార్యదర్శి సంతృప్తిజెందుట, అర్థవింహితము. లిబరలు పక్షమునకు జెంది, న్యాయధర్మముల యల్పప్రతినిధులను గొనియాడుచుండెడి, ప్రముఖులే బ్రిటీషుధర్మముపై గౌరవము జూపనపుడు, భారతీయులకు గలిగెడి నిరాశను మేరయుండదు. కడపటి యాశ యంతటితో పంతరించినది. వంగదేశవిభజనము నాటివలెనే, అధికారు లీమారును ప్రజల మొరలను త్రోవకరించి పరిస్థితులను విషమముగావించి, అశాంతిని పెంపొందించుచున్నారు. ప్రజలలో నేపక్షమువారును వలదు వలదనుచున్న శాసనమును, ప్రభుత్వమువారు దేశములో బ్రవేశింపజేయుటకు కారణమెదియో దోచకున్నది. శాంతిరక్షణమునకు, ప్రభుత్వమునకన్న ప్రజల కెక్కుడు బాధ్యత గలదు. శాంతికి భంగము కలు

గునెడల, మున్నుండు బాధపడునది ప్రజలే. అరాజకత్వములచే బాధ జెందినవా రింతవరకును ప్రజలే. అందుచే శాంతిప్రవర్ధనము వల్ల, ప్రజలే యెక్కుడు వట్టుదల గనుజుటచెదరు. కాని, రాలెట్టుశాసనము మూలమున, ప్రతిపౌరుని జీవితమును దుఃఖబాజన మగునని ప్రజలు విశ్వసించుటచేతనే, తమ యసమ్మతి నింతటి వట్టుదలతో జూపుచున్నారు. వారి యభిప్రాయములను ప్రభుత్వమువారి కేల గౌరవించరాదు ?

ప్రభుత్వకార్యదర్శి సహితము, ప్రజల వాంఛలను ప్రతిఘటించుటచే, అధికారవర్గమువారికి మరింత ప్రోత్సాహము గలుగును. సత్త్వాగ్రహాలు శాంతిమార్గమును మాత్రమే వాంఛించుచున్నారు. దేశములోని వివిధభాగములలో జరిగెడి యల్లరులకు, వారికన్న నెక్కుడుగ విచారపడెడి వారుండరు. కాని, నిజవృత్తాంత మెదియో తెలియనిది, యిదమిథ మని యభిప్రాయ మిచ్చుటకు వీలుండదు. డిల్లీయల్లరుల విషయమై శ్రద్ధానంద స్వామి లంపిన వృత్తాంతము సత్యమును తేటకరచెను. వంజాబు దేశములో నిజవృత్తాంతము తెలిసికొనుట కయినను, అవకాశము గలగకండ ఓడ్యయరు ప్రభుత్వమువారి రాటంక పరచుచున్నారు. వంజాబు వార్తాపత్రికలు లాహోరు అమృతసరపు వృత్తాంతమును ప్రచురించుచో, శాంతిన్యాయములకు భంగము కలుగుననియు, అందుచే వార్తాపరిశోధకునిచే పరిశీలంపబడటం వార్తము ప్రచురింపబడకూడదని, వంజాబు ప్రభుత్వమువారు శాసించిరి. నిర్బంధము లొకదాని వెన్నంటి, వేరొకటి విధింపబడుచున్నది. ఇందు మూలమున శాంతిపెరుగునని, తలంచుట విచిత్రము. వివిధవృత్తాంతములు వెలువడినగాని సత్యము వెలువడదు. లోప మెవరిదో కనుగొనుటకు సాధ్యపడదు. వార్తల నడచియు, దేశారాధకులను నిర్బంధావాసముల వాల్చేసియు, సత్త్వాగ్రహోద్యమమును బోనాడ దలచుచో, కార్యసిద్ధి గలుగనేరదు. గాంధీ ప్రభృతులను నిర్బంధించుటకు మారుగ ప్రభుత్వమువారు వారితో డ్వాల్సు గైకొనుచో, అల్లరుల కెక్కడను అవకాశ ముండనేరదు.

ఇంతకుమున్ను అధికారు లెటులదలచినను, రాలెట్టుబిల్లులు విద్యాధికులకు మాత్రమే గాక ప్రజలెల్లరులకు కంటకముగ నున్నవని, దేశములోని కలవరము తేటపరచుచున్నది. దేశమున దన్ని భాగములందును, ప్రజలు భావప్రేరేతులై యున్నారు. సామ్రాజ్యమంతయు సంగ్రామము మూలమున నపాయకరమగు స్థితియందున్నపుడు, ప్రజలు తమతక్తివంచనలేక సాయపడిరి. ఆయన భవము నైనను అధికారులు గుర్తింపక, సంగ్రామము ముగియగనే, ప్రజలపై నవిశ్వాసము జూప మొదలిడిరి. ఇక్కార్యము దేశీయుల నాశ్చర్య నిమగ్నుల జేసినది. దేశమునంతను కలవరపరచుచున్న, యశాంతి బోనాడుటకు ప్రతిక్రియ యెది? ఆంగ్లోహైందవ పత్రిక యయినను, ఇండియను డెయిలీ న్యూసు పత్రిక న్యాయ మిటుల దెలుపుచున్నది:

“ప్రస్తుత మవలంబించవలసినమార్గ మేది ? అది మిగుల సులభసాధ్యమయినది. రాలెట్టు శాసనమును తీసివేసి, ప్రజలపై తుపాకుల ప్రేల్పుట మానుడు. బలహీనత కిది చిహ్నము గాజాలదు. ప్రతిష్ఠ యను విగ్రహమున కిందుచే నష్టము గలుగునదెదియు లేదు. ప్రజ లీశాసనము మొట్టొవద్దనుచు, సంస్కరణముల కవకాశ మీయి మనుచుండ నిర్బంధము ప్రభుత్వమువారి పని గాదను ప్రథమ సూత్రము నేల మరచి పోవలయును ? సమాధాన

మార్గము నవలంబించుటకు ముందే ప్రయత్నింపరాదు. ? ఈ మార్గము విజయము గాంచదేని నేరస్థుల శిక్షించుటకు ప్రభుత్వమువారికి తగిన బల ముండనే యున్నది.”

వైవాక్యములలో సత్యము ప్రతిపాదించబడినది. కాని సందు దొరకినదే చాలునని, సివిలు మిలిటరీ గెజెట్టుపత్రిక సహజ రోహనలమును వెలిగ్రక్కుచున్నది. స్వాతంత్ర్య మను మిషను వదలివేయ వలయు ననియు, అమృతసరపు సవరణను వెంటనే మానివేయవలయు ననియు, దేశరక్షణ నైన్యములోని హిందూదేశీయులను విడిచివేయవలయు ననియు, సంస్కరణవిధానము తొనిపుడు నిమిత్తము లేదనియు, ఈ పత్రిక ప్రేలుచున్నది. ఈపత్రికాహితము ననుసరించుచో, హిందూదేశమునకే గాక, సామ్రాజ్యమున కంతకును ఎట్టి కీడు మూడునో కొంచె మూలోచించిన దెలియును. దేశహితమును, నిజమగు బ్రిటీషు సామ్రాజ్యాభిమానులను సక్రమాందోళనమునే యీ సమయమున జరుపవలసి యుండును. ప్రజలు దౌర్జన్యకార్యములకు గడంగకుండునటుల, నామకులకే క్రివంచనలేక బ్రయత్నింపవలయును. ప్రజల జన్మస్వాతంత్ర్యము లీ సమయమున భంగపరచబడవచ్చును. వీరి ఆందోళనము కొనసాగకుండ నిరోధము లనేకములు కల్పింపబడవచ్చును. కాని, ఎట్టి కష్టపరిస్థితులలో నైనను ప్రజలు శాంతిపథమును విడచాడకూడదు. ఇందువలన, సత్త్వాగ్రహోద్యమమునకు భంగము కలుగుటయే గాక, గాంధీమహాత్ముని జీవితమునకే ప్రజలపచార మొనర్చినవారగుదురు. సత్త్వాగ్రహోద్యమము దుర్గాగ్రహపథము ద్రొక్కుచో, తాను ప్రాయోపవేశ మొనర్చెదనని, గాంధీమహాశయుడు దెలిపియున్నాడు. దేశమున కింతకన్నను ఘోరమగు నాపద కలుగబోదు. సత్యమార్గ మెన్నటి కయినను జయించితిరును. సయ్యద్ హస్సేను ఇమామ్, మజ్రూలుహాక్ మొదలగు ప్రముఖుల నాకర్షించిన యద్యమము జయము గాంచకమానదు. నూతనముగ కలనల్ వెడ్డిపుడ్డుగారి యాజమాన్యమున ప్రతిష్ఠింపబడిన పార్లమెంటు సభము, రాలెట్టుబిల్లులను దొలగించుటకై, తక్కించనలేక తోడ్పడవని, హిందూపత్రికా లండను విలేజిరి వ్రాయుచున్నాడు. ఇండియాపత్రికయు గాంధీగారి నిశ్చయమును హర్షించుచున్నది. భారతీయుల దృఢనిశ్చయ మొకవంకను పార్లమెంటు సభ్యుల ప్రయత్నము లింకొకవంకను, రాలెట్టు శాసనమును బోనాడి, బ్రిటీషు న్యాయగౌరవమును మరియొకమారు రక్షింపక మానవు.

కారణ మేమి ?

డాక్టరు విల్సనుగారు త్వరలో సంధిసభను విడిచి అమెరికాకు వెడలెదరని తెలియుచున్నది. ఇందులకేమి కారణమై యుండునని, యనేకులు వితర్కించుట సహజము. ఒకవృత్తాంతము సనుసరించి, సంధిసభ కార్యక్రమముతో విల్సను గారు సంతృప్తిజెందుట లేదనియు, సంధిసభవారు తిరిగి పడునాల్గు నిబంధనలకును యుద్ధవిరామపు షరతులకును నొడబడనిచో, వారు సభను విడిచి వెడలెదరనియు తెలియుచున్నది. మరియొకవృత్తాంతము సనుసరించి, అమెరికాలోని పరిస్థితుల మూలమున విల్సనుగారు వెడలవలసియుండు ననియు, సంధిపత్రముపై విల్సనుగారు సంతకముజేయ సవరము లేదనియు, దెలుపబడినది. రెంటిలో నేది కారణమయినను, సంధిసభవారు విల్సనుగారి నిబంధనలను మూలదోయు చున్నారను భావ మెల్లడలను వ్యాపించుచున్నది. స్వయంనిర్ణయము,

న్యాయధర్మపరిష్కారము మొదలుగు ముఖ్య సంక్రమాశయముల పరిష్కార మావల నుంచి, సంధిసభవారు తాత్కాలిక సమన్వయతో తమ కాలమును వ్యయపుచ్చుచున్నారు. ప్రపంచ పునర్నిర్మాణమున కవసరముగు మూల సూత్రములపై వారిలో ప్రారంభోత్సాహ మిప్పుడు గాన్పించుటలేదు. అంతర్జాతీయసమ్మేళనా నిబంధనలు నూతనయోగోదయము నెంత మాత్రమును సూచించుట లేదు. ఇట్టి అననుకూల పరిస్థితులలో, విల్సనుగారు విసుగు చెందియున్నా గానూ, ప్రస్తుత సత్వమును, ఆశ్చర్యపడ నవసరముండదు. ఉదారధర్మసూత్రములను ప్రతిపాదించి, లోకశ్రేయమే ముఖ్యాదర్శముగ నుంచి కొని, విల్సనుగారు కృషి సలుపుచున్నారు. వాని సంధి సభనుండి వెడలి పోవుటయే తలస్థించుచో, సంధిసత్ర ముదారభావభరితముగ నుండజాలదు. వారివలె నిష్పాక్షికబుద్ధితో ధర్మవ్యవస్థయు జేయువా రుండట కష్టము. ఇదివరకే యూరపు దేశస్థులు విషమముగ నున్నవి. ఒక విషయమైన బాల్టిమోరే, పెచ్చెపెరుగు చున్నది హంగెరిలో సోవియటు ప్రభుత్వము స్థాపించబడినది. బవేరియా గూడ సోవియటు ప్రభుత్వము నకు నిలయ మయ్యెను. జర్మనీలోని మిగిలిన భాగములలో నెపు డెట్టిమాన్సు గలుగునో యూహించుటకు వలదు పడక యున్నది. ఈ స్థితిలో, విల్సనుగారు సయితము అమెరికాకు వెడలుచో, సందర్భము లెలులందునో యని, భీతి గలుగక మానదు.

మహమ్మదాలి, షాకతాలిగార్ల నిర్బంధావాసము నేటి సాయంకాలము బీచి యొడ్డున, జి. ఆర్ రామచంద్రయ్యగారి యధ్యక్షత క్రిందట, మహమ్మదాలి షాకతులీగార్ల నిర్బంధావాసముగూర్చి యసమ్మతి దెలుపుటకు పౌరసభ గూడనున్నది కాని, ప్రభుత్వమువారు మహమ్మదీయసోదరుల నిర్బంధవిమోచనము గావించుటకు నిరాకరించినట్లు, నేటి తంత్రీవార్తలు దెలుపుచున్నవి. ఈ వార్త హిందువులు, మహమ్మదీయు లెల్లరకును, ఆశాభంగకరముగ నుండకమానదు. సంక్రమావసరముల కొరకు విధించిన నిర్బంధములను, సంక్రమము ముగిసిన పిమ్మట గూడ కొనసాగించుట, మిగుల ససభ్యము. ప్రజల మొరలన్నియు, నీ విషయమై ప్రోసి వేయబడినవి. దేశ రక్షణకాసన మింకను దేశ ప్రముఖులపై భారాశముగ నుపయోగించబడు చున్నది సంస్కరణములు ప్రవేశ పెట్టడనున్న సమయమున, అధికారుల దృష్టిపై మిటులుండినపుడు, సంస్కరణముల కొరకు గూర్చి ప్రజలెట్టి యభిప్రాయములయ్యెదరో యూహించు సాధ్యము.

స్వదేశమిత్రులు : ధరావతు
స్వదేశమిత్రులు పత్రికనుండి ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటుగారు ధరావతు గోరి రని, మాకు దెలియచున్నది. దేశభావాత్మికలపై నీ శాసనము క్రమక్రమముగ ప్రయోగించబడుచున్నది. ఇటీవలనే, దేశభక్తనుపత్రికనుండి, ధరావతు గైకొనబడినది. వెస్టంటనే స్వదేశమిత్రులు పత్రికపై గూడ నిట్టి యుత్తరువులే జారీచేయబడినవి. ప్రభుత్వమువారి యుత్తరువుగూర్చి వివరము లింకను వెలువడలేదు. ఏదిన మేపత్రికపై యీ శాసనము ప్రయోగించబడునో, నిశ్చయము తెలియకున్నది. జన్మస్వాతంత్ర్యముల సంరక్షింపని, రాజ్యాంగ సంస్కరణములు ప్రయోజనరహితము లనుట స్పష్టము.

ప్రము. దేశీయమహాజనసభ వారి రిందువిషయమై శ్రద్ధవహించి, డిల్లీ బాంబాయి సభలలో గావించబడిన తీర్మానముల సాఫల్యమునకై పట్టుదలతో కృషిసలుప గోరెదము.

మరియ్యాభీరుడు
మధ్యరాష్ట్రములకు సామ్రాజ్య శాసన నిర్మాణసభలో, ప్రతినిధిగనున్న గౌరవనీయులగు వి.డి. సుకూలుగారు, రాలెబుబిల్లులపై ససమ్మతి జూపుటకు, తమ సభ్యత్వమునకు రాజీనామా నొసగిరిని తెలుపుట కెంతయు ప్రయత్నించుచున్నారనూ, ఆత్మగౌరవముగల ప్రజాప్రతినిధు లెవరును, రాలెబుబిల్లుల నంగీకరించిన శాసనసభలో పభ్యులుగ నుండజాలరు ప్రభుత్వ కాన్ఫరెన్సు గూడ, ప్రజలమొరల నన్నిటిని నిరాకరించినపుడు, అనధికారసభ్యులు రాజీనామా నొసగక తప్పదు. ఆంధ్రసభ్యులగు శర్మగారుగూడ తాము ప్రథమమున తలంచినట్లు, తమ సభ్యత్వమునకు తిరిగి రాజీనామా నొసగి, ఆంధ్రదేశగౌరవమును మునుపెట్టుట ధర్మమని తోచుచున్నది.

గాంధీమహాత్ముని సందేశము
గాంధీమహాత్ముడు మరియొక మారు తన సోదరప్రజల నుద్బోధించు చున్నాడు. ప్రజలు దాష్టన్యపద్ధతుల నెంతమాత్ర మవలంబించు జనదనియు, నిర్బంధితులను బలవంతముగ విడిపించుటకు బూరవలదనియు, గాంధీమహాత్ముడు వారిం చుచున్నాడు. ప్రజలహిత భాధవిని, ప్రమాం దోశనము దాటిపోని విశ్వసించెదము.

ప్రతినిధి వార్తలు

సంగీతము:—ఈనెల 15, 16 తేదీలలో, రాత్రి 9 గంటల 30 నిమిషములకు నిట్టొర్రూ పల్లివల భవనమునకు రాజేశ్వరి దేవిగారు, మదగాడు గోపాలరాజు జోరాజాన భాయిగారును గానము సత్పెదక.

నియోగి మహాజన సభ:—మా జ.పి.దు.రా.జాను 6, 7, 8 తేదీలలో జరుగవచ్చు నియోగి మహాజన సభ కథ్యక్షుల నెన్నికొనటకు, ఆచంట గాజగోపాలం పంతులుగారి యధ్యక్షత క్రింద, నిన్నటి సాయంకాలము 5 గంటలకు సభ జరిగినది. బ్రహ్మశ్రీ దైవాద్యైత మత స్థాపనాలోకేశ్వర శర్మగారు, చిత్తూరుజిల్లా కోర్టు పక్షియూ' దివ్యజ్ఞానపీఠిక ప్రతిపాదనయు నగు పరమాత్ముని సరసిం హయ్య పంతులుగారు సభాధ్యక్షులుగ నుండవలయు నని, ప్రతిపాదించిరి. ఆచంట గాజగోపాలం పంతులుగారు రామోదించిరి. మిగిలినవారిందుల కేకగ్రీవముగ నంగీకరించిరి. సభాధ్యక్షుల సంగీకరింపకల ను నని, సరసింహయ్య పంతులుగారికి తంత్రీవార్త పంపబడెను, అని మాజపిషు బాసహయ నెకటరి గారు మాత తంత్రీవార్త లంపిరి.

ఈనెల 17-8 తేదీ సురువారము సాయంకాలము 4 గంటలకు ఉదకమండలములో, అసెంబ్లీభవనమునకు మత రామ గర్మ్యులు, వెల్లిగడ్డ పుభువుగారిని పాలకు ఆహ్వానించెదరు. ఉదకమండలము పురపాలకసంఘమువారు వీకి స్వాగత ప్రత్యక్షుల సమర్పించెదరు.

ముఖ్యమైన నివీలు, మిలిటరీ ఉద్యోగులకు వారి కుటుంబములలోని దొరసాలాను ఉదకమండలములోని ఇతర వెళ్లకునప్పుడు, ఈసభకు విచ్చేరు గోరువారు సాయంకాలము 8-15 నిమిషములకు అసెంబ్లీభవనమున నుండవలయును.

నివీలు, మిలిటరీ యుద్యోగులు ఆసమయమున తుదికి మయిన యస్తులకు భరించెదరు.

గవర్నరుగారు ప్రభుత్వసామును విడచి అసెంబ్లీ భవనమునకు వెడలునప్పుడు, వీరి పర్యటనగౌరవాధ్వను ఫీరం గలు చేల్పబడును.

జర్మనీ యశాంతి.
కోతుపాకను, ఏప్రిలు 8:— ఎన్నెన్నో సైనికశాసనము ప్రకటించబడినది. ఆచటనిపుడు 2,89,000 మంది సమ్య కట్టిరి. ఈ సైన్యములో గూడ సైనికశాసనము ప్రకటించబడినది. ఎన్నెన్నో వర్షములకు పనివారలు క్రొత్త శాస్త్రాలను అలవాడకొనిరి. బెర్లినునందలి వివిధకార్యాలయములందు పనివారలు సోవియట్టు కాంగ్రెసుతో కలిసియుమిత్తము పనులను మానిరి. జర్మనుబాంకు ఉద్యోగిజనసంఘమువారు సమ్య తీర్మానించెరి.

సామ్రాజ్య ద్యోగియుల వట్టుకొనుట.
కోతుపాకను, ఏప్రిలు 8:— మాడ్బుర్గునందేశము. వాచిమినిటీ సైనికులు సామ్రాజ్యస్వామికాభిమతి హేతులాన్ని బెర్లినుగారిని, ముర్రుక సేనాని, మరియొక సైనికోద్యోగిని పట్టుకొనిరి. గవర్నరుమెంటు వారివలన సరెన్సుచేసిన ప్రతినిధుల కిరువుర కట్టి యావదము రాకుండునిమిత్తము వారి ముగ్గురను హామిగానుండురి.

హెయ్లాండ్సుబర్గు గారిని విడిపించుట.

కోతుపాకను, ఏప్రిలు 8:— బెర్లిను నందేశము. హెయ్లాండ్సుబర్గు హెర్లికునా లోక మోటారుబండి నాపి చేసిరి. వానిలో హెయ్లాండ్సుబర్గుగారు బ్రహ్మచిహ్ను కేసుచున్నారు. బలవంతులైన అనుచరులు వెంటనుండిరి. హెర్లికునా రామునచరుల నిరాముఖులకేసి హెయ్లాండ్సుబర్గు - 8-10 విడిపించిరి.

సరస్సు శిక్ష నొందవలయును.

బెర్లిను, ఏప్రిలు 8:— బెర్లిను నందేశము. హెయ్లాండ్సుబర్గు - 8-10 అరెస్టును గూర్చి వోన్స్ వార్తాపాఠములు వాట్సుల బెర్లినుబయలుచున్నాయి.— సేరస్సులు సేరమునకు తిగిసట్లు దండింపబడవలయును. మాడ్బుర్గులో సైనికశాసనము ప్రకటించబడెను. తిగిసంతముండి సైనికుల నచటి కంప నాట్టాపించబడెను.

సైనికాధికారము.

బెర్లిను, ఏప్రిలు 8:— బెర్లినునందలలో నందిచేయు నిమిత్తము చాల కఠినమును సైనికాధికారము అపయోగింపబడుచున్నది సరి తెలియుచున్నది.

హాంబర్గు ఆపద.

లండను, ఏప్రిలు 8:— హాంబర్గు తంత్రీవార్తలకు సాన్నిధ్యమునాడుటలు, దాక్టరు లాఫెంబర్గు, దాక్టరు హెర్బర్గార్ లిచట నొక సోయట్టు ప్రజాప్రభుత్వము నెలకొల్పుటకు ప్రయత్నముల నొసరించుచున్నాడు. ఎంతవరకు సాధ్యమైనది సంగత్యంలో హాంబర్గునకు సైన్యముల సంపదలనెడని హాంబర్గుమిట్టానుట్టుపత్రిక దొరికెను వారిని హెచ్చరించుచున్నది.

ప్రేటుగార్లు పిత్తి.

లండను, ఏప్రిలు 8:— ప్రేటుగార్లు సందేశము:—నగరమంతయు నెచ్చునీగ చున్నదనియు, అయిన నిండు సైనిక శాసన ముతనహరించబడలేదనియు అధికారులు తెలుపుచున్నాడు.

సోవియట్టు కాంగ్రెసు.

కోతుపాకను, ఏప్రిలు 8:— బెర్లినునందేశము — సోవియట్టుల రెండవ కాంగ్రెసు నిర్వహించిన మిచట నారంభించబడినది. 2488 ప్రతినిధులందరిరి. కాంగ్రెసుగూర్చి గవర్నరుమెంటువారు చాల విశేషప్రయత్నముల నొసరించిరి. గెర్రీలందు ప్రజలనందలిననూడ ఆయంధులు లున్న చేమానుని పరిక్షించిచూచిరి. ఇండియోదెంటు సాంఘికవాదులు వెడల్పుగారిని విడిచిపెట్టి గోరుచు చేసిన తీర్మానమును, నేమలు ఎంబ్లీసభ్యులకెట్టి హక్కులుండునో కాంగ్రెసు సభ్యులకు గూడ నట్టి హక్కు లుండవలయునని చేసిన తీర్మానమును అంగీకరించెను.

డిలియూలీగారిని విడిపించుట.

లండను, ఏప్రిలు 8:— క్రిందటి సంతకరము కోకయినను విశేషముగ సమూహ్య నిమిత్తము మున్నగడ చేసిన డిప్యూటీఅత ముద్దాయి ఓట్టులెయిలినట్ల సేరము నెప్పుకొనెను. అంతకు 8 మాసముల కఠింశిక్ష విధింపబడెను.

యూరోపియన్ మరణము:— కడచిక లక్ష్మీకామ సాయంకాలము ముమారు 7-80 గంటలకు కలకత్తాలోని కేపియర్ కోడ్లమీద ఒక మోటారుబండి పగిలి అంగుండుడల్లి గను. జి. సైయన్స్ అను నకడు మరణించెననియు, గోల్డ్ అను వానికిని వారిసోదరునకు గాధయైన డెబ్బులు తగిలిన ననియు తెలియుచున్నది.

గాంధీ మహాశయుని ఆశయము.

అనన్తపురి సభలు.

గాంధీమహాశయుని సంక్షేపము.

నేషనలు స్టాండు మేనేజరు.

లాహోరు, ఏప్రిల్ 11:— నేషనలు స్టాండు ఆఫ్ ఇండియా మేనేజరు ఎ. జి. ఎస్. స్టూఆర్ట్ గారు గురువారము నాటి ఆల్లరులలో మరణించినవారలలో కొకరు. ఇత డి. స్టాండులో 22 ఏళ్లపండితులు రంగును చదరాను మొదలగు ప్రజలకులను బనిచేసి యుండిరి. వర్తకవిషయములందు గవర్నమెంటు వారలని సలహాలను ప్రకటించుచు. మంచి అనుభవము గల వాడు.

లాహోరు స్థితి.

లాహోరు, ఏప్రిల్ 11:— సత్యాగ్రహ ఉద్యమము రంధించినది వాదిక ఆందోళనమును కొనసాగించుచు హెచ్చి బరతు ఆల్లరులలో దిక్కు గురువారమునాడు లాహోరు అత్యంతసమయం ది ఆల్లరులు తీవ్రహాసమును చాల్చినది. ఈ రెంటిలో అత్యంతసమయం ది ఆల్లరులకు యిది తీవ్రమైనది.

లాహోరునగరమున ఆదివారము ఆల్లరుల నడుపించి గురువారమునాటి గాత్రం అంతకంటె ఘోరమున ఆల్లరుల జరిగెను. మొదట కొంతమంది ప్రజలుగుంపు గానూడి చప్పులులగొట్టుచు నవ్వుకొనుచు నవ్వుచుండిరి. క్రమక్రమమున వారికేకలు హెచ్చుపాగును. అందువలన నేమి ముప్పుగలుగునోయని భయపడుచుచునూరికి తారికొస్తాడేకము మూల భయకావణమయ్యెను. అంతలోనే కుకాకినల్ల చప్పును వివరమైనది. ఇంక నెట్టి కొలాహలము జరుగునదియు మూడుగ నుండటం పొడగట్టుచుండెను. ఈ కొలాహలవల్ల క్రమంకమున నతిమౌన ప్రజలుగాని చాల ఆకస్మికముగ జరిగెను. ఈ ఆల్లరులంతకేకముగ జల్లార్చినందులకు పోలీసు అధికారులను వైవిధ్యాకాశమున సంస్కరణియును. బహుశా కొక మూక యొక వోటు చేరి అచటినుండి అనా రాగ్రా లికి బయలుదేరినది. అప్పటినుండి వారిసంఖ్యయు, కేకయు అధిమితముగ పెరుగుచుండ వారు మూడు కేకపాగిరి. అప్పటికి పోలీసువాడు సన్నాహము పూర్తిచేసికొనిరి. కొంతమంది ఆమాక కెయ్యగనిలిచిరి. కాని ప్రజలు వారిని లక్ష్యముచేయకుండిరి. అంతట గవర్నమెంటు హానునవ్వ నుండిన పోలీసు డెప్యూటీ కమిషనరు వైపున గారును, డెప్యూటీ ఇన్స్పెక్టరు జనరలు కాన్స్టాబులు ఈ ఘోరతని దిలిసికొని అచటికివచ్చిరి. స్థితి చాల వైషమ్యముగ మారుటచునాటి ధైర్యముగాగుంపాకులను గాలివాల్చామింది. అంతట ప్రజలు భయపడి వెనుకకు తిరిగిరి. మరల వారు అనా రాగ్రా లి బహు ఆవలి కొనకు గుంపున గూడిరి. మరల తుపాకులములను వారికి తిరుగుట ఆంక్షిత మయ్యెను. పిమ్మట ఆంక్షిత శ సహాయమున పోలీసువాడు నవ్వులకు కొద్దుసంతటి నుండి యు మూకను తిరిమి నేసిరి. ఆ సమయమున కాన్స్టా భటులు గావండిరే పోలీసువాడు ప్రజల నాపకాలక చాల ఆల్లరు జరిగి యుండును. పోలీసువాడు ఆంక్షితభటులు ఈ రీతిని ప్రజల పారకొలి వెనుక గాత్రం 8-30 గంటలకు కాంతి నెల కొనెను పిమ్మట మరెట్టి ఆల్లరులు జరుగలేదు. తుపాకులను కాల్చుటవలన ముగ్గురు నలుగురు దెబ్బలు తగిలినవి. అందు ఇద్దరికి చాలకట్టికలిగినవి. ఒక ముటుగుంట్లుపయోగించుడెను. మొదటిగుండుపయోగించుటవలన వెనుక ప్రజలకును పోలీసువా కినిజరిగ కలహమువలన నవటి చెట్లకు చాలవచ్చును గలిగెను. ఈసంకటంతయు 7,7-30 గంటల సమయమున ఊరంతటను వ్యాపించి ప్రజల కవమితకు భయము కలిగించినది. జిల్లా నాయకులది స్త్రీలందఱును గవర్నమెంటుహానుకుబోక హెచ్చరించుచుండి. ప్రజలకు బోసింది వారల నిద్రకంపు నిమిత్తము వైక సంక్షేపహానులను నగరము చుట్టు పంపబడిరి. మోటారుబండ్లు వారు తిరుగుండెన్నియు యూరోపి యనప్రజల కరిపించి. అంతట నెల్లవోట్లనుండు యూరోపి యనలను సంక్షేపించిరి. అత్యంతసమయం ది జరిగినంతకు అనుబంధి బోధకులకు విషయమున చాలభయముగ నున్నదిగాని అధికారులకెరిగినంతకులమున సమగూర్చి ఆట్టియుగద్రవమేమి యు జరుగకుండు కట్టుదిట్టములను చేసిరి.

పోలీసు, మిలిటరీ యేర్పాటులు ఆదివారమునలే చేయబడెను. ఆల్లరులను రింధి అధిక కరుగునని యెంచు

కొంత మెక్కుడు ప్రయత్నము లొకరింక ఒకరినవి. ఆల్లరులంతయొకస్మికముగ సంభవించినది అధికారంబులకు తగిన బంధోబిస్తు జేసికొనెయ్యుటచే అంత విగ్రహమేయి జరగలేదు. ఆ సమయమున నవ్వుటచు బాబలా ఘోషించుచు దిన నైరుకులంద రొక్కయొక్క చేర్చబడి ఆల్లరులక పంపబడిరి. 17 క ఆంక్షితకల మొదల నుండు చాల ప్రశంసనీయుగ పనిచేసినిది. లాహోరునగరము ఉద్యోగియు లంగరును వార కానులకు మరల పిలువబడిరి. ఇండియా ంక్షితకలములను వివిధ ప్రజల కేకలు లభించుచుండినవి. యిట్లు ములగు ప్రజల కేకలు లన్నిటిలో లీ ను నెట్టిం దియుంచబడెను. తెలిగ్రాపు ఆఫీసుకొక బ్రిటిషుపతాకభయముచుండెను. మాటలలా రెండు గాల్చెను ఆల్లరే సందక్షించబడినది. అనా రాగ్రా లి బహు సమయమున కొంతమంది ఆంక్షితభటులు రిజిస్ట్రేషనుచుబడిరి. రెయిల్వేస్టేషనునవద్దవెద్ద వైకకలములు కాపుంచుడెను. గవర్నమెంటుహానుకులకు పోలీసు గాడ గానూడుకు బ్రటిషుస్ట్రీయు లంపబడెను. సాయంకాలము సరికి ధైర్యహేతులగుండి పాడుభూమిలకు కేకలులు కలిపిరి. రాత్రి 10 గంటల పుడొక విమానము నీవిజుప్తేమకు, జగారులకు పరిశీలించుచు మీద తిరుగపాగెను. నైరుకులందఱు కాలంతయును కాపుండిరి. వివిధ ప్రజలకులందు జరిగిన వాంఛించుచుండి వైవ్యవస్థలకు వద్దకు వెంటనే తీసికొనిపోవుట కన్నయేర్పాటులు చేయబడెను. నీవిజు అధికారులే ఈ ఏర్పాటుల కన్నటికి జేయుచుండిరి. నీవిజు అధికార ప్రతినిధులకు పనిచేయుచున్న పోలీసు నీవిజు నూహించుడెండు బ్రాడ్వే గారును, డిప్యూటీ కమిషనరు మొదల గారును తెలిగ్రాపు కాన్స్టాబులగును విడిసికొల్లెయును కదలు నేడవెరి. బ్రిగేడియరు జనరలు కాన్స్టాబుల నైరుకపు ఏర్పాటులకన్నటికి పూచీపాకులకుండిరి. కెప్టాను జి. స్మిత్తు, మేజరు జనరలు షర్, విలియము బ్రెయిరును గారలతోకల పోలీసులు చేయు యుండిరి. అత్యంతసమయం ది స్థితి బాగులేకుండుట చేతను, తెలిగ్రాపు తీగలు క్రమంకము బతుకుటవలన లాహోరు కనుగవరును డి. బి. యును అచటికి పోయి రాత్రి 11-30 గంటలప్పుడు రెయిలు స్టేషను వద్ద వివారింది మాదగా నిరుదేశుల నడుచు రెయిల్లుకు నిరభ్యంతరముగ నవమ మున్నగు వార వెప్పిరి.

ఓవ్వయ్యగారి ప్రబోధము.

లాహోరు, ఏప్రిల్ 11:— పంజాబు లెఫ్టినెంటు గవర్నరు షర్ మైకేలు ఓవ్వయ్యగారు గురువారమునాడు రాజకీయములనుబట్టి చెప్పయి బట్టరి. "నేటికాడుం కాలపు ఆల్లరులనుమిదట సహజము కావడం జేయకుండుటకు సంకోచము. పంజాబునగరకాలకులప్రతినిధుల సంపత్తిచట గలసికొనుట చాలసంబోధకము. మీలోమీరు మతభేదములు సాంఘిక భేదములును విశేషముగనున్నవి బ్రిటిషుగవర్నమెంటువారియెడల గల అచలితాభిప్రాయం దేకీభావమును గలిగియున్నాడు. పరిపాలనయును గలగుదిట్టలను మీరెలుగుచును ఆరాజకమును ఆల్లరులు వ్యాపింపకుండునపుడు తగిన యత్నములను జేయుటవలన సంకటం మీరెలుగుచును. ప్రజలకంపటికిరి బాధాకరములను అలాటి ఆరాజకస్థితుల నుండుట కిటికల కొన్ని కావలయును జేయగా వారిని గూర్చి ఆంక్షిత ఆంక్షిత నాకాలకు బద్ధములను మరధి ప్రాయములను వ్యాపింపజేయుచున్నవి ఆకావలయును వారుగ మీలో నెర్రెన చదిగయుండి నీయూరోపియంతయు విభాగరమని మీరెలుగలగు. ఈ నెర్రెను ఆంక్షిత నాకాలకు యుద్ధేయులను దెలిసికొనుటకు మూర్ఖునవద్ద జటిల జరిగిన సంకటం మీరుక నాగోదింపును ఇచ్చి కేరణరంగముండ్ల నచ్చిరి బాధాకరమగుచు పంజాబు నగరమును, అందలి పంజాబు, మహమ్మదీయ, సిక్కు, ఘూర్ఖానైరుకుల వాదోళనాకారు లెప్పుడు గాననిండియు మీరెగుగుచు రణరంగమున హిందూదేశ రక్షణకాముల కాష్ట చక్రగ్ధి గానొకరును ఇతర గానూడువడికచ్చిరి మిట్లు వాట్లు పరాభవించిరి. వారియుద్ధేయు గవర్నమెంటువారి నెర్రెంది వారికి సహాయ మొసరించువారిని నరాభవించుట ఇట్టి ప్రాకార్యములను రాజధర్మి పరాధములగుంట్టులమును ఇటీవలి సత్యాగ్రహోద్యమ మెట్టిహాసము చాల్చినది? కలికారము నాడు మూర్ఖునవద్దకు ఆరావలమునాడు లాహోరు అత్యంత సమయం ది జరిగిన సంకటం మీరెలుగుచును. కావలసినవలయులనాని భయ వెట్టుటచట ప్రయత్నము తగ్గును. బొంబాయిలో జూరుకు. అచటప్రజలు బహిరంగముగ కావలయులకు భక్తికొనుచు నున్నాడు. ఈ యు

ద్యమమును త్వరగా నుగగొట్టుకొన్న నాంతియురక్షకల్లి యు నంతటవ్యాపించును. అత్యంతసమయం ది లాహోరులందఱి యెప్పుడో ఆవరినారంభించినది. అందువలన కావలసినవలయులను ప్రజలపొగియులనుకల న్నికిని ప్రయత్నముగలుగుచున్నది. ఇప్పుటికి స్థితిగాలవిషయముగ నున్నది. మీరునుగవర్నమెంటువారి ను వెంటనే యేడియో నివారకప్రయత్నమును చేయవలయును. గవర్నమెంటు వారి జంపకు లేక తమ భర్తయును విగ్ధుర్ధిం చెరుకు. మీరు మీ భర్తయు నావరించుటకు తగిన సహాయ మొసరించెదరు. గవర్నమెంటు వారు కావలయులను బలమొక ప్రజలకేట్లుకావలను. అట్టి కావలయుల నుట్టుండునాజే యెట్టి కావలొకకలకలకల ఇదియే నేను మీ కిచ్చు కవటికి సలహా మీరందునై తగినపనిచేసి నేనీకాష్ట్రమును విమరుగోపల సంతకం కాంతి నెల కొల్పవలయును. వాక్ర యత్నములకు సహాయం దెదరని నేను విశ్వసించుచున్నాను. ఈ ఆల్లరు తీవ్రమైనవియు యయును చాల గూరము వ్యాపించి లేదు. గావున మీ సహాయమున నా నిత్యంలో నాపివేయకు నేనంటికి బోవుంపును మీ యభిమానమును పనిచి, మిట్లు ఎన్నుకును మనకును"

మరేమియు నల్లరిలేదు.

లాహోరు ఏప్రిల్ 11:— నేటిగ్రామి చాలసేవటికరకు నెట్టి యల్లరులు జరుగలేదు.

నగరమునందట మారేగొంపు గుంపులు బయలుదేరినవియు, అది వెంటనే నిలువరింపబడినవియు, నగరమును విమరువారందఱు బాగుగ కోధించబడినవియు, నీవిజు స్టేషనులలో చాల కాంతముగ నున్నవలయు తెలియనవచ్చుచున్నది. ఎన్నటి యల్లరులో మరణించినవారి కేకలును కొరలడెను నాటి దహనక్రియలకు ప్రజలు గుంపులుగ నూనుచు నడుతలంపున నాశోక నివాకరింపబడెను. అయినను బుగుతులు నెమ్మదిగ నంత్యక్రియలకు జరుపుకొడుటకు మాత్ర మీరుబుజినవి. నగరమున కావల నెట్టిపథలను గానించుటకును అచట తీయవలెను. నిన్నటి యల్లరులకు తుపాకులను గాల్చుటవలన మొకడు మరణించినవియు, 12 గురుకు దెబ్బలు తగిలినవియు వీరిలో ననేకులు వ్యాపారముచేయు యుగవలయు, గొండులు పూలలవియు, ఇద్దఱు విద్యార్థులవియు తెలియుచున్నది. దెబ్బలు తగిలిన వారిలో నెద్దఱు మరణించిరి.

వార్తల ప్రకటింపవలదనుట.

లాహోరు, ఏప్రిల్ 11:— పంజాబు దొరకము వారిండియా రక్షణకాలము నడపరించి భారతసంఘాద కీయులకు ప్రతికల కిట్టుతరపు వినియో:—లోకలు గవర్నమెంటువారి ఆభిప్రాయము ప్రకారము లాహోరు అత్యంతసమయం ది గలుగుచున్న ఆల్లరులకుగూర్చి ప్రజాగాంతికి భంగ కరములను ఆంక్షియును కొన్ని ప్రతికలు ప్రకటించ బోవుచు న్నుటల నమ్ముటకు తగిన ఆధారములున్నవి గావున వారంబంధములకు ఆల్లరులు హిందూదేశం దెచ్చుట జరిగినను తమ ప్రతికలలో ప్రకటింపనూడదనియు, అధికారులచేత పరిష్కారమై విషయములకు గూర్చి పంపించు అంక్షియును మాత్రమే ప్రయంపనల ను ననియు పంజాబు లెఫ్టినెంటు గవర్నరుగారిందుములమున ప్రకటింపచున్నాడు.

ఇ. జోసెపు.

కాన్స్టెబు.

బొంబాయి వృత్తాంతము.

బొంబాయి, ఏప్రిల్ 11:— గంధిగారు భ్రమించిరిని వారి కుడుచుట వంతరి వ్యాపింపజేయుటవలన, వారు నేటి మధ్యాహ్నము 1 గంటకు బొంబాయిస్టేషను గి దిటబోవడనే చాలమంది కలిసికొనలేకొనియిరి. ప్రజలలో నెక్కురికిని వారి యాగమనము తెలియమి ఆంక్షితకల మేమియు జరుగలేదు. బట్టలవ్యాపారములు జరుగలేదు. దుకాణములు అంక్షితమునీరి. లోకులు కొందఱు ఆల్లరుచేయు నుద్దేశముతో పిధులలో తిరిగిరి. గంధిగారిని పట్టుకొన్నందుకు మీమిషితావమును తెలియబుడని జనులకు పోధించుటకే భయపనిగా పెట్టుకొనిరి కావలసిన ప్రాయములను బుద్ధుల ననుసరింతుక అడ్డుపెట్టిరి. పోలీసువారి వెకు పట్టి కాకట్టుల లాగివైచిరి అందులకాంతంకు తిరుగబడగా ప్రజలు ఆల్లరినిజేయుటకు ఆరంభించిరి. రాష్ట్రునవచ్చిరి. పోలీసువాడు ఆల్లరు నివారణ జేసి ప్రజలను మరలింప బ్రయత్నించిరి. వైరికసాయమునుగూడ కొరికి. కాని అట్టిప్రమేయము లేకపోయెను. నానుటలలో గొండు తిని పట్టుకొనిరి. పట్టుకొనులో ఇతర గ్రాంతములలో గూడ ఆల్లరులు జరుపుటకు ముత్తించిగాని నాటివచ్చిని పోలీ

మహా అణచివేది. ఇట్టి గొప్పగాళ్ళు అంతా సత్సత్వగ్రహితులని జరుపుకొంటుంటే కష్టమివ్వని కమిషను గారి నెరవేరింది. అల్లరి తగ్గిందే జరుపునెడల ప్రతిబంధకము లేదని ఆయన ప్రత్యక్ష ప్రకటన పల్కినాడు. ఇదివరకే రెండు సభలు జరిగిపోయిన ప్రకటించింది. ఇది మూడవసభ. అందులో గాంధీ గారు మాటలాడుతుంటారు.

గాంధీ మహాశయిని సుదేశము.

గంటలకు గాంధీగారు సభకు వచ్చినట్లునే వివిధ పేర్లకలనండి వారసందేశము చదువబడినది. ఆ సందేశమునందు నిర్బంధావ్యాసకాలము అధికాయించుట వ్యాపక కరుణను ప్రశంసించింది. తాముచేడిగా నున్నప్పటికంటే నన్నుకుమర్తగాదు సాక్షులుల నొనగూర్చి రని వాడుచెప్పింది. ఇటీవలి అల్లర్లును గూర్చి యిట్లనిననున్న నిర్బంధించినట్లునే అన్న అల్లర్లును జరిగినవో నాభుడెలియదు. అంతకొకముఖావన అదినత్యాగ్రహానుకాదు. దురాగ్రహముకంటే అభ్యాన్నము. సత్యాగ్రహప్రతమునజేదవారందరును ఎట్టికార్యము నొనరింపరాదు. రాళ్లను రుక్మరాదు. ఎవరిని ఏవిధమునను బాధింపరాదు. బొంబాయిలో రాళ్లను రుక్మి. బ్రాంబండ్లవాసిరి. ఇవి సత్యాగ్రహము కాదు. పట్టునడిన 50 మందిని విడువవల కావలసి యున్నది. వారు తీర్పును తీసిరి అందుకు పట్టునడిన. వారిని విడిపించుటకును మాప్రతినిధులను. అట్లుచేయుట మతవర్తము కాదు. ఎంతమాత్రము వ్యాధును కాదు. సత్యాగ్రహ గాను చేయువలసినది ములకు బాధ్యుడే అని చూపిడిగిరి. మనము విమాతలను చేయకుండ ఈయనోద్యమమును జలుపనియెడల, దీనిని చునము మాడుకొనవలసివచ్చును. తేజోవీరి వ్యాప్తి తగ్గింది మాత్తు మార్గమును ప్రోత్సహింపవచ్చును. ఇంకొకంటే సత్యాగ్రహము చేయవలసివచ్చును. చునమీదనే సత్యాగ్రహమును ప్రయోగించడం కాలమును రావచ్చును. మనము మృతివొందవలసివచ్చినవో నది యంతమానకరము కాదు. సత్యాగ్రహ మరణించెన్నవో నాకు మిగుల బాధకరముగా నుండును. మనయద్యమమును, త్యాగ మరణమే చేయవచ్చునని వారలంపు "కాని సత్యాగ్రహము కానివానికిని" సత్యాగ్రహములో చేరినవానికిని, సత్యాగ్రహవిముఖులను ఏమాత్రము పీడకలిగినను సత్యాగ్రహులందఱు మందులకు బాధ్యులైయుండును. నాకు అందఱకంటే కేయిరెట్లెక్కును బాధ్యులగుదు. నేటిబాధ్యులకంటేమీ ఇందులకు పూనుకొంటిని. ఆంగ్లేయులకు దెబ్బలు తగిలినవని ఇప్పుడే నేను వింటిని ఆ దెబ్బలకు వారిలో కొందఱుమరణించి యుండవచ్చును. అట్లెవరో సత్యాగ్రహులందఱును కళంకమునకు పాత్రులు గాకరవును. ఆంగ్లేయులు గూడ నానందం లనియే బాంబులునున్నాడు. వారినియమే మన కేమాత్రమును క్షమించలేము. వారికి బాధకలిగించినవో నేనేమాత్రము నోరకలాలను. మనమై సత్యాగ్రహము నెట్లు ప్రయోగించవలసి నదియు నే నెఱుంగుదును. సత్యాగ్రహమున కై ఈ కరీరమును ఆర్పించవలసివచ్చినను అర్పించి అందరి యాభ్యర్థమును రుజువుచేయగలము. మిరందఱును కాంతులై ఇక్కడినుండి మఱి ఘాతుక కార్యములను చేసి బొంబై జనులకు కళంకమును గలిగించవలసివచ్చినదను "పోలీసువారు బాంబులను, వారు తుపాకులను ప్రేల్పించుటకై వారికి గవర్నరు గారికి గాంధీగారు మందనముల పట్టించిరి. ప్రజలు కాలితో బ్రధర్తింతుట చేయకొని విశేషరై కష్టముల సహించవలయునని కోరి, ఇట్టి నిగ్రహము లేనివో సత్యాగ్రహము కొనసాగదని తెలిపిరి.

గాంధీగారి సందేశమును ప్రత్యేక పేర్లకలనండి గుజరాతి భాషలో చదివిన వెళక సభ్యులందఱును కాలభావముతో వారివారి యింద్రును వెదలిపోయిరి.

దుకాణము లన్నియు ఇంకను మూయుబడుట.

బొంబాయిలోని యధికర కార్యములకు వి. డి. ఎఫ్ వారి సహాయ మరహతులనుబట్టే ఇంకలకు ఈసభ్యులునుండి తప్పింపబడినవారు, తిరుగ నోటిను నియమముల కేరీరకుకైకైకై పనిచేయవలయునని ప్రకటించబడినది. క్రాంత్య మార్గప్రదగ్గల మధ్యాన్నము కొలది గాండవదోళములు జరిగినట్లు నిరీంపబడినది. బ్రాములమీద రాక్షసునివ్యవహారము అట్లు వెట్టి బ్రాములు నడవకుండజేయుటకు జనులు ప్రయత్నించిరి. వైస్రము పిలువబడిన మెటనే. జనులు ఛెల్లాచెదరైరి. హిందువులు స్థలములలోని దుకాణములు నేడుకూడ మూయుబడినది. జనరీ బజారును, స్టాను ఎక్సేంజి లోను వెండియున్న గుర్రోసాను పోలీసులు వ్యాపారము ప్రారం

భయమును. భావ్యపు బజారు ఇంకను మూయుబడినది. ప్రతి బజారు కూడ ఇంక మూయుబడి యుండెను.

బొంబాయి సిటి.

బొంబాయి సిటి 11:— అల్లరులకును కొన్ని బ్రాహ్మణ కారులకు నష్టము కలుగుటకును నేటిరాత్రి బ్రాహ్మణులనేక మాపిచేయబడినది.

ఈదయమునండియు ప్రజలు నగరమునందలి వివిధ ప్రదేశముల గుంపులు గూడసాగిరి. వైదోనీ, కాల్యాణి భూతేశ్వరు, బాతేరీ బజారు, అబ్దుల్ రహమాను, మేయికుకోను ను నాగడేవీ, థండ బజారు వీధులందు గూడిన గుంపులు చాల వెల్లడి. "మహాత్మా గాంధీకే జయ" అను జయజయధ్వనిలు, "మేమి సత్యాగ్రహులము" అను ఉత్సాహవాక్యములు విశేషము వినిపించసాగెను. దినుసు గడ ముగిలినది స్థితిగతులు వినుమించసాగెను. ప్రజలలో కొంతమంది అప్పుడే బ్రాహ్మణుల వాపులు, మూత్రాలు, విజ్ఞోర్యాలనాసి ప్రయాణితుల దింపులు నిట్టి టల్లరుల నారంభించిరి. "గాంధీమహాశయి డెరెన్లు చేయబడినది. గావున మేము ముఖమును ముసిగియున్నాము. గతక నేడెవ్వరును బండ్ల నెక్కరాదు" అని వారు కేళుచేయసాగిరి. అంకులన చాలమంది ప్రయాణితులు బ్రాహ్మణుల నగునసాగిరి స్థితిగతులు చాలమిమమును మామటకుల కామాప్రదేశములందు బడిన పోలీసు నిబ్బండులకు మరకొంతసిబ్బంది వేర్పరబడినది.

ఈదయము 11 గంటలవరకే స్థితి గాలవరకు చెడిపోయినది. వైదోనీగుంపు అసోమితముగ వెలిపోయెను. వారు బ్రాహ్మణులందఱును కమ్ముల మీదను రాళ్లను రుక్మసాగిరి. మూత్రం నిడ్లకు మరల నలసిందని అధికారులు హెచ్చరించి గాని వాళ్లు చేయ బండ్లన్నిటిని వాపిచేయసాగిరి. అంతట పోలీసు గారు తుపాకులతో ప్రజలమీద పడి అనేకమందిని చచ్చుకొని మిగిలినవారిని చెల్లాచెరువ చేసిరి. వైదోనీ, కాల్యాణి కోడ్లు అబ్దుల్ రహమానునీ, మేయికు మేయి వీధి, ఇరన్మియు, ప్రజలతోనుండి పోయినది. మధ్యాన్న ముపుకు మరల వైదోనీ మొదలుగాగల ప్రదేశములందు దుపరిమితముగా మూగి ప్రజలు బ్రాహ్మణుల ఇతర విధములను బండ్లను ఆపిచేయ సాగిరి.

మండ్రెంతు గంటలకు నగరక అబ్దుల్ రహమాను వీధి, బాగళవీ వీధి, కాల్యాణి కోడ్లు వీటియందక్క బ్రాహ్మణ నడవకుండెను. 12 మొదలు 1 గంటవరకు కొంతవెయ్యదిగ నుండెను. గాని, గంటవాటిన బాదిగ స్థితిగతులు మరల వినుమించసాగెను. గుంపులు మునుపటికంటే వెర్లలుగ మెరుగసాగెను. వైక సహాయహాళ్యక మయ్యెను. ఛేపు వైసిడెన్సి మేజస్ట్రేటును, నెకండు వైసిడెన్సి మేజస్ట్రేటును పిలువబడిరి. ప్రజలుపుట్టి రాళ్లను వివరముగ విమరసాగిరి. ఒక పోలీసుభటును గట్టిదెబ్బ తగెను. అంతట వైసులిగి పిలువబడినది. ఒక మెటారు వైసుఇంజనును, మరొకవైసు ఇంజనును వెంటనే యిచ్చోటికి రప్పించిరి. అదురులన కాగ్యను తేకపోయెను. ఇంజను మరల యుండగా అబ్దుల్ రహమాను వీధిలో కొంతమంది లాస్కారుల వై రాళ్లను రుక్మి. మధ్యాన్నము 2 గంటలపుడు జంజీక కలవీధియు అబ్దులు నహియాన్ వీధియు కలయుచోట చాలా అల్లరి జరిగెను. చాలమంది ప్రజలు లాటిటల వెతురుగ్రలను పట్టుకొని లచటసాగిరి. పోలీసువానిమీద రాళ్లను రుక్మసాగిరి. పోలీసు డిప్యూటీ కమిషను గారు కొలసియంది భటులతో గుంపుమీద మహిమలను ప్రయోగించి నాగడేవి ది కిట వారిని తరిమిరి గ్రీపు, అప్రుకు, కర్ర గారులు అనేకమంది వైక భటులతో నడచికిరచ్చిరి. ప్రజలు కదలలేదు కాని రాళ్లు రుక్మిటచాత్రము మానిరి. మెటనే ఆరుగురు పట్టుకొనబడిరి. 2.25 గంటలపుడు వుయూ సాగ్రా గారచటికిరచ్చి "వాటి కద్ద బహిరంగసభ నొనర్చుటకు అనుజ్ఞ చేసి". అల్లరిచేయకున్న అనుజ్ఞలుచ్చెదరుని గ్రీపు గారు రసిరి.

అల్లరిమాదిరిగవుడు జమ్నూవాను వ్యాకావాను వుమా రుసాభాని నోడేవీ జేవిగారులు మోటులలో నడచికిరచ్చి పోలీసులు కాంతిపరచి విడబడ కోరిరి. బ్రాహ్మణులునుండి జమ్నూవానుగాను రాళ్లను తొలగించుటకు కోడ్పడిరి.

అనామ్యుదాబాదు అల్లరి

అనామ్యుదాబాదులో విన్నటినినము చాలా అల్లరిజరిగినది బొంబాయిలో నొక వదంతివులైను. తెలిగ్రాపు తీగలకు భంగపరచుటకులన అచట ఏమి జరిగినదియు తెలియకున్నది.

గవర్న మెంటు వారు నిన్నరాత్రి యిట్లు ప్రయంపిరి. అనామ్యుదాబాదున విన్నటి దినము గవర్న మెంటు కార్యాలయము 2 కాల్య చేయబడినదియు మక్రవారముదయం పోలి

నువారికిని ప్రజలకును కలహం సంభవించే నయము కొలదిగా ప్రాణాపత్తులయిన దనియు ప్రస్తుతం నగరము కాలముగా నున్నదనియు పోలీసు దళములు కాపలా మున్నవనియు అధికారులు తెలుపుచున్నారు.

నేటియందయము నుండియు నగరయంతటను అన్నివిధముల వ్యాపారము నిలచిపోయినది. స్టాను ఎక్సేంజి అని మాత్రము జరుగుచున్నది. నగర యంతటను నెన్నుకొని నున్నది అల్లర మాచనలేనియు లేవు. కుకవారంనాడు మారతులో కొన్ని అల్లర్లు జరిగినవి. అచట ప్రజలు దుకాణములకు పాత కాలును మూయువట్లు చేసిరి.

మంగరాష్ట్ర ప్రభుత్వము వారి హెచ్చరిక.

కలకత్తా, ఏప్రిల్ 12:— మంగరాష్ట్ర ప్రభుత్వమువారి ప్రకటన.— హిందూజాతీయందలి యితర ప్రదేశములందు చాలా విచారకరము అల్లరులు జరుగుచుండుటకొది సభాసహితముగా గవర్నరుగారు ఈ క్రిందిప్రకటన యావత్కేకమని తలచిరి. ఇటీవల అనాజకమునలకు కాసింపబడిన చట్టములన రాజభక్తిపరాముల కెన్నిధి యునను బాధ గలంగదు. గవర్న మెంటువారి నెరుంచి మహిమలను దుర్భరముచేయు వారల క్షేమియ విమిత్రము యీ కాళకములు చేయబడినవి. యిందుకుగూర్చి ఎవరెట్టి చుట్టిప్రాసములు గలిగియున్నను జనసామాన్యముయొక్క కాలికిని యభివృద్ధికిని ప్రమాదము కలిగియు యువ్యనములను కాలతస్వభావులు ఆటంకపరచవలయును. వ్యాధులను నెప్పుడని నెలగొల్పటకు గవర్న మెంటు వారు నిశ్చయించుకొనిరి. ఇట్టివానికి గృహతేకముగా నెరతు పనిచేసియు చాలా కఠినుగా క్షేపించెను.

అప్పుడే కొన్ని ప్రదేశములందు అల్లర్లు జరిగినవి. వాటిని బలాత్కారముగా నడచిచేయు బాత్యక మయ్యెను. యిందులన యెమియు నెగగని అమాత్యులకు ఎంత నష్టము కలుగుచున్నదో చూపొంపును. మంగదేశము యిట్టికేకన ప్రయత్నములు ఆనవరకు లేకుండ రాజభక్తి పరాములును కాపలాను నరణములు విరతనయవాకి నహాయు చేయుదురు గాక మరి సభాసహితముగ గవర్నరుగారు కోరుచున్నారు.

గాంధీగారు వచ్చిన తెలిసిన పోడనే గాంతి నెలకొనెను పని యుట్టి యట్ల కొనసాగెను.

కలకత్తా నుండలి స్థితి.

కలకత్తా ఏప్రిల్ 12:— కలకత్తా నుం సత్యాగ్రహ విషయమున జేయబడిన అల్లరులకుల రక్తకల్పము, కలహములను నందవించెను. ప్రజలందు అనేకమంది చంపబడిరి. అనేకమందికి దెబ్బలు తగిలినవి. పోలీసు ఉద్యోగులలో కొందఱికి దెబ్బలు తగిలినవి. మిట్ట మధ్యాన్నమునయంజన గ్రామములందును హిందవులును మహాయునియులును బుట్టా బజారు మట్టు చేర చాల అల్లరిజేరి. గూండాలును, కుట్ట గాయలును బండ్లలో పోవువారల ననేకవిధముల బాధించిరి. పోలీసు వారు ప్రదేశమును గల్పించుకొనిరి. అంతట ప్రజలు కోపగించుకొని వారి నెదిరింపసాగిరి. మహాబలిష్ఠేంద్ర కొంతమంది సార్వగలు అందుగారి బండి నొక యూరోపియనుడు తోలకొని పోవుచుండ దాని నాపిరి. పోలీసువా రాబండికి దానిను ప్రయత్నించి గాని కార్యము లేకపోయెను. లాపలివారు క్రిందికి దిగిరి. అంతట ప్రజలు బండిని బాహ్యులచే నెప్పించిరి. స్ట్రాముకోడ్లు వద్ద నొకబండి చాల వెంటిని టంకకాట గొంపోవుచుండ ప్రజలు దాని నాపిచేసిరి. అంతట నామార్గమున బోవుచుండిన బాద్రి అపి గారు బండినెక్క ప్రజలను పిస్తాళతో భయపెట్టి బండిని మెల్లగ టంకకాట గొంపోవసాగిరి. బుర్రా బజారువద్ద కొంతమంది ఆత్మభువోపు బండ్లమీద రాళ్లను రుక్మిరి. వాటిలో పోలీసువా రుండిరి. మధ్యకున్న డెప్యూటీ కమిషనురు, అసిస్టాంటు కమిషనురు గారలకు గట్టి దెబ్బలు తగిలినవి. ప్రజలను వెళకకు తరిమిచేయుట కొకయూరోపియను యుద్యోగి యిట్టింపగా నరచికిదెబ్బకొగిరి. యూరోపియను పోలీసుఉద్యోగి కుపాకిని కాల్యాపపుడొక ఇండియను పోలీసు కనిపిచిరి అంకు దెబ్బ తగిలెను. అందు వెంటనే ఆ ను కర్ర కను ప బడినది. పిమ్మట సామర్పిట్టు గ్రీటిను వైసులు 50 గురు పిలువబడిరి. వారు హరిజను కోడ్లువద్ద కేగియు మూక వెను దిరుగలేదు. సరిగదా మూడునకు ప్రోసికొనిరచ్చిరి. అంతటవారు తుపాకులను కాల్చిరి. వెమ్మ మంది మరణించినట్లు తెలియచున్నది. 7 గురు మరణించి రియం 18 రకు దెబ్బలు తగిలినవనియు తెలియచున్నది. ఆచేక కావారిని పోలీసులవారికి వారి

చురదృష్టము కళాత్మక దెబ్బలు తగిలినవి. అట్లునుండి ఇంటికి వరలు చున్న ఒక గు మా స్త్రీ కు దెబ్బ తగిలేను. ఒక సేవకుడు యూరోపియను మేనేజరుకు కంపెనీనుండి యాత్రము తెచ్చుచుండగా దెబ్బతగిలి మరణించెను. దెబ్బలు తగిలిన వారును మరణించినవారును ఆసుపత్రులకు గొంపోవ బడిరి. నెంట్రిలు పోలీసువ్యవస్థ కొంతమంది పూర్ణాపైటకు పంపబడిరి.

నేను డార్జిలింగునకు బోలెలసియండియు నీ యల్లరి జూచి రోజులుపై ప్రభువుగారు ప్రయాణము నాచికోరి వారు తెలుసే నీ చక్రవర్తిగారికి మరయుద్ధము నాయకులకు నుకలురంపి వారి కో నాలో చని జేసిరి. సాయంకాలము నీ చక్రవర్తిగారి యాజమాన్యమున బీదను స్నేహితుల పైదనభి జరిగెను గంధి గారు విడువబడిరి గాన ఉపవాస ప్రతిమాని పోయినదని ఆచట తెలుపబడెను గంధి గారి సలహా ననుసరించి ఎట్టి అల్లరియు జేయవలదని ఉపవాస సకులు చెప్పిరి. రేపటిదినము చుకానులు మూసివేయబడును. జనుల పరిమితముగ తీసుకును శృణవములను గొంపోయెదరు. హిందువులనుచూచియుమును గలసి రేపటి దినముపై ద్వంద్వజేసి మరణించిన వారియొక్కయు, దెబ్బలుతగిలినవారి యొక్కయు, అరెస్టు చేయబడినవారియొక్కయు కుటుంబ సభ్యులకైయు తగినయోర్పాటులను జేసెదరు.

నగరము నెమ్మదిగ నుండుట.

కలకత్తా, ఏప్రిల్ 13:—కలకత్తా అల్లరులలో ఎంతి మంది మరణించినయియు నింక తెలియలేదు ఇంతవరకు 17గురు జబ్బుకొనబడిరి. అంతయు నెమ్మదిగ నున్నది నిన్న రాత్రికాల సేపటికిని నేటి యు ద యు ను బండ్లు మొదలగు నవి ఎప్పటికప్పుడే నడచుచున్నవి. బ్రాహ్మణులందును, కా నింగులందును, మార్వాడీలను, మహమ్మదీయులను తమ దుకానులను తెవలెను. మరణించినవారికి ప్రేతకర్మములను జేయుటకు తగినయోర్పాటు లొనర్పబడినవి. ఇండులకు గుర్రయములకొరకు మహమ్మదీయు నాయకులను హిందూ నాయకులను ఒకనిధి నెలకొల్పియున్నార. మరణించిన వారి యొక్కయు దెబ్బలుతగిలినవారియొక్కయు పేష్వలీకర్తయును చేరుబడుచున్నది.

అహమ్మదాబాదు.

బాంబాయి, ఏప్రిల్ 12:—అహ్మదాబాదునుండి తెలియజేసిన సమాచారమున నట్టి కు క వారమునాటి యద యము అచటి తెలిగ్రాపు అట్టియు క రెక్కరు అట్టియు కాల్చిన యుబడినవి తెలియు చున్నది

ధిల్లీ సమైక్యము

ధిల్లీ, ఏప్రిల్ 13:—సమైక్య ఇంక నడచుచున్నది. నిన్నటి దినము దుకాణములకు తెరచి చిల్లర కర్తయు నేడు మరల సమైక్యజిరి. అంతయు నెమ్మదిగ నున్నది. నాయకులు ప్రజల చే మరల పని నారంభింపబాలక పోయిరి.

కరాచినిది.

కరాచి, ఏప్రిల్ 12:—కరాచిలోనెట్టి అల్లరియు జరిగె నట్లు సమాచారముగానినపు. బ్యాంకులవద్దను, గర్బ మెంటు అట్టినులవద్దను నైసికులు కాపుంచుబడిరి. ప్రజాశాంతి కెట్టి భంగమును గలిగింపవలదని కలెక్టరు గారిక త్రోటన గంపి. వ్యాయకాసనాను సరలుల కెట్టి భయమును లేదని వారు తెలిపిరి. గంధిగారిని విడచి వెట్టబడిరను వార్త దుకాణములను మూడు కోజులవరకు కట్ట చేయకుండ జరుగుననియు, హోమ రూల్లలో ప్రయత్నము విఫలమగుననియు తెలియుచున్నది నిన్న రాత్రికాల సత్వాగమ సభవారిక సభనైన రించిరి. గంధిగారివలన పండిన సందేహము వివిధభాషలందు చుటబడెను. నేటియుదయము కలెక్టరు గారు ప్రధాన వాయకు లతో నకాంతిలోగించు మాన్యమును గూర్చి కొంతసది మంతన ముండి. పిమ్మట క్రిమినల్ ప్రొసీజరుకోడున నుపరించి దుకాణ వారులు బండివాడు మొదలగువారిని భయనెట్టవలదని ప్రకటింపబడెను. ఈయుత్తరపు రెండుమాసములవర కముఖా నుండును.

మరాఠావ్యుని మృతి:—శ్రీమత్పరమహంసేశ్వారి నకుల జిరునాథకీ విరాజమానులును, శ్రీమదభినవదయాపాత్ర సంతానాధిపతులును శ్రీధానంద స్వస్థిసాధారణస్వామి గురుకర కమలనంబాతులు నగు శ్రీసచ్చివానంద శంకరభారతి జాధురు స్వామిలవారు 8-4-19 మంగళవారం పగలు సుమారు 2 గంటలవర గోవాపల్లిలో మరణించినవారని భీమరపు కోట గ్రామములో సిద్ధిపాండిరి

ఆంధ్రవిద్యానిధిసంఘము

ఇదివరకు వసూలైన మొత్తము	487-12-0
పి. సి. అయ్యగారప్పగారు, ఆయుర్వేద సమాజా	
ద్యక్షులు, పాంచూరు	2-0-0
కొవ్వలి శేషగిరిరావుగారు, కొవ్వలి	1-0-0
అల్లూరి నారాయణరావుగారు, ఈమని, రేనాలి	
తాలూకా	1-0-0
నాగలింగం రాఘవశర్మ, ఆయుర్వేదభవనం, అమృతూరు	1-0-0

మొత్తము 592-12-0

ఎన్నికలు:—గౌ. వేంకటకవిరాజుగారు విశాఖ పట్టణమునుండి మా కిట్లు తంత్రివార్త నంపుచున్నార. “ఉత్తరమండల భూస్వాములపక్షమున నేను తిరిగి ప్రతినిధిగా నుండ గోరుచున్నాను. నావిధానము ఇంతవరకును అభివృద్ధి పడుచున్నది. చేత అయినప్పుడు ప్రభుత్వమువారికి తోడ్పడుటయు, తప్పుకపోయినప్పుడు తీవ్రముగ విమర్శించుటయు నా మాన్యము. హోమరూలు త్వరలో కమకూరుటయే నా ఆశయు. గత మాకు పర్యాయము నుండియు నా ఎన్నికవారుల కక్షమున నేను సలిపిన ప్రయత్నములు మీ కెల్లవరకు తెలిసియే యున్నది.”

మాటలారన్ దొరగారికేను:—మాటలారన్ అక్కిని యిద్దరు పనివాడుకాను చేసిన దొంగతనపు కేసు పునర్విచారణ చేయబడినది. సాక్ష్యము వెకకటికలనే ఇచ్చబడినది. ఆసు బర్క్ గారు నిందితులగుటను వాదించిరి. జ్యూరీలు మాటలారన్ గారివాదము పిలిచియుద్ధరు హిందువులమీదను నేరము మోపిరి. పాముకుడిన నేరముచేసినందుకు వెనుకవలెనే నేరమును రుజువుపరచిరి. న్యాయాధికారి, నైతికశిక్షప్రకారము తన కద్ద పనిచేయ నియోగింపబడినవారి నిందులో ప్రవేశపెట్టుట యున్న, ప్రన్యాశచేవారిని గూడవిచారణలోనికి తీసికొని వచ్చి బాధించుటయు, ఇట్టిపనులు చాలా నిండా సుదదులనుచు జ్యూరీలతో నేకీభవించుచు మాటలారను గారిని చూచి అట్లుచెప్పిరి. అధికారి వారితప్పిదలలగునూర్చి ఎక్కువగా కిషించుటకు రెండువిధముల నాలోచించిరి మాటలార నుగారికి నాలుగునందర్తనముల కవినశిక్ష విధించిరి మారుమట్టి నుకు రి సంకర్తనములువిధించిరి. మరొకానుసంగతి విచారింప కనికరముతో ఆరుమాసములు మౌనము కవినశిక్ష విధించిరి.

ఈ నెల 13-వ తేది ఆదివారము సాయంకాలము తిరు కళిక్కినే సమైక్యతీర్థమునకు మదరాసు పౌరులసభ జరిగెను. బహుళసంఖ్య గల జనులు సభకు విచ్చేరిరి. హిందూమతానింపాదటలు అధ్యక్షతనహించిరి.

ఈ దినకు తీర్మానములు కఘ్నలచే ఆమోదంపబడెను. మొదటి తీర్మానము.

ఈ సంవత్సరము వర్షములకొలదిగా జరించుటచేతను భరణ హెచ్చుటచేతను ఈ రాజధానిలో వివమచరు అరిక దుఃఖము బయలుపడినది. మదరాసుప్రభుత్వమువారును, వర్షింక్షన ప్రభువుగారును ఈ విషయమై నాలోచింపవలసిన దని ఈ సభవారు కోరుచున్నారు.

(అ) ఈ రాజధానిలో దొరకు భోజనవస్తువుల వివరణ పట్టికయును, వాటి మొత్తమును.

(ఆ) ఈ రాజధానిలో పండినపంటలంతయును, ఈ రాజధానిలో ప్రజలకు ఉంచి, అవసరమైన మెసపాటోమియా మున్నగు స్థలములకు ఎగుమతులకు ఆపుట.

(ఇ) ఈ రాజధానిలో తక్కువగా నున్న వస్తువులను హిందూదేశములోని ఇతర ప్రదేశములనుండి దిగుమతి చేసి కొనుటకు వసతులు ఏర్పరచవలసినదియు అవసరమైనమొదల స్తీమరు రైలుగార్లు తక్కువ జేయవలయు ననియు, ఆహార వస్తువులు గొనితెచ్చుటకు రైలుబండ్లు ఇచ్చుట మున్నగు వివరముల నేర్పరుచుటయును.

(ఈ) కర్షకులు పోటీపొంద ఆస్కృతంబ, నియమించిన భరణకు అమ్ముటకును, ఈ వస్తువులకు కొనువారి లాభముకే నిర్బంధముల నేర్పరచవలసినదనియు, ఈకాళవారి కార్యవిద్య వాణిజ్యవంతు ప్రజలకు నమృతము పుట్టుకలకు కేయిటుకు సివిలు సర్వేయలు కాళిగ తిరుగ నిర్బంధములయును.

(ఉ) తమ యుద్యోగులకు వేతనములను హెచ్చించి కొంత ఖామనివారణ చేయుట

(ఊ) ప్రజలకు పనిచూపుటకు ఒక పరిశ్రమను నెలకొల్పట

యజమానులు, తమ నౌకరులకు, జీతములను హెచ్చింప వలసినవి ఈ సభవారు సుగువుచున్నారు.

ఈ సభాధ్యక్షులు ఈ సభాతీర్మానములను మదరాసు ప్రభుత్వమువారికి పంపుటకు ఈ సభవారు కోరుచున్నారు

ఆంధ్రజాతియకళాకలాధ్యక్షులగు కోవల్లి నాను మంతరాపు పొగూరుగారికి, పిచ్చియక్క కరమటచే, చికిత్స కొరకు నానూరు గాయమునకు నిన్నటిదినము వెదలి.

Yugo-Slavs.

Entente's Offer Refused.

LONDON, April 11
PARIS:—According to the “Temps” the Yugo-S Government has refused the Entente request for operation of its Army against the Hungarian Soviets.

The Wrecked “Vindictive”

LONDON, April 9.
The “Vindictive,” which was being salvaged at Zeebrugge, has broken in half and will have to be blown up.

Overseas Troops.

Triumphal March.

LONDON, April 9.
In the House of Lords, replying to Lord Denman, Lord Stanhope Peel said that it had been decided to hold a triumphal march of the overseas troops through London, but pending the working out of particulars he was unable to announce the precise date. He would take into consideration whether the march would consist of complete units with guns, transport and everything. Lord Harcourt hoped that no time should be lost, as thousands of Australians and Canadians were going daily. He hoped that representatives of the troops from the Crown Colonies, many of whom were coloured as those from the West Indies, would be included in order that they might receive a tribute to the sacrifices they had made. Lord Peel said the Government quite appreciated the point that overseas troops included the Crown Colonials.

Obituary.

LONDON, April 9.
The death is announced of Colonel Thomas Cadell.

A Head Constable Fined.

POONA, April 12.
Head Constable Krishna Babaji Kadam was sentenced to pay a fine of Rs. 150 by Mr. Percival, Sessions Judge, for voluntarily causing hurt to one Tukaram Mang of the Sholapur district by which the latter lost his life. The accused Head Constable had been called in to assist in the investigation of a dacoity in which the deceased was one of the suspects. The accused gave Tukaram a kick, as a result of which he died in a few minutes. The Judge held that there was no motive to extort confession.

The mail steamer “Nankin,” with the outward mails of the 27th ultimo, is expected to arrive in Bombay at 8 A. M. on Thursday next.

Burma Legislature.

RANGOON, April 12.
At Thursday's meeting of the Legislative Council the Hon'ble Dr. Parekh will enquire if juvenile smoking in Burma has reached the stage when legislation may be usefully undertaken; also whether the appointment of an Assistant Protector of Emigrants will be continued, and whether a person well acquainted with Indian languages and conversant with the habits and ways of deck passengers will be appointed.
Mr. Dubern will move that plans and site for the Contagious Diseases Hospital for Rangoon be selected and a fund provided for its erection in the next yearly budget.

Theft by a Soldier.

POONA, April 12.
Pte. Goodman, attached to the Military Accounts Department, who was charged with robbery of a purse containing Rs. 150 from a peon, was to-day sentenced to three months rigorous imprisonment and to pay a fine of Rs. 50, by Mr. Garra, Assistant Collector. The fine was ordered to be paid to the peon.

BOMBAY, April 13.
Mr. B. D. Shukul, Additional Member of the Imperial Legislative Council (elected landholders representative from C. P.) has resigned his seat in the Council as a protest against the Rowlett Act.

Mr. Gandhi, interviewed yesterday said that considering all the circumstances Satyagraha Movement might have to be given a different and still more restricted shape. He once again exhorted the public to conduct the struggle against the Rowlett Act in true Satyagraha spirit free from all form and manner of violence or outburst of feeling. He emphatically said those who had been arrested for creating disturbance deserved no sympathy from the public and must be punished for their misdeeds as for Satyagrahis, it was their duty to go to jail. Public can sympathise with them, but must not demand for their release.

M. T. F.

Persian Credit.

Sir Hugh Barnes' View.

LONDON, April 8.
Presiding at a meeting of the Imperial Bank of Persia, Sir Hugh Barnes remarked that Persia was one of the countries which would end the war without an inflated currency. The Persian kran had steadily appreciated with the rise in the value of silver, and the present rate of the sterling exchange must tend greatly to stimulate imports as soon as shipping was available, and freights fell to a reasonable figure. Sir Percy Sykes paid a high tribute to the very great patriotic services of the Staff of the Bank in very critical times.

గాంధీమహాత్ముని నిర్బంధవాసము

బహిరంగ సభ.

ఈ నెల 12-న తేదీ శనివారము సాయంత్రము మహాత్మాగాంధీ మహాత్మునిపై హిందూజేత్రభక్తులవారు, రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములకు సంపిన అజ్ఞులను ఆశ్రయించుటకు వదరాసు పానులనధి తిరుగి కేంద్రీయ ప్రభుత్వమున బహిరంగ ప్రభుత్వమును, హిందూజేత్రభక్తులను పంపించి, నేలము నీ. రాజగోపాలాచార్యులు టంగుటూరి ప్రకాశముగారు, ఎ. రంగస్వామి అయ్యంగారు, రాఘవముగారు, కొండా వెంకటప్పయ్యవారుగారు, ఎన్. నక్కమూర్తిగారు, టి. ఆదివారాయణశెట్టిగారు, గోపాలస్వామి మొదలయ్యారు గాడిచెట్ల హరిసర్వోత్తమరావుగారు టి. వి. వేంకటరామయ్యగారు, తామర పర్వతము, వేరదాసు గాంధీగారు మున్నగు ప్రముఖులు సభకు విచ్చేసిరి.

అధ్యక్షులు

అధ్యక్షులు ఎన్. కస్తూరి రంగయ్యంగారు ఇట్లు యువనయినది.

మహాత్మాగాంధీమహాత్ముని పోలీసువారి అధీనములో లేడు. బొంబాయి రాష్ట్రమునకు సంబంధించినది ప్రభుత్వమువారు నిర్బంధించి మేళాశ్రేణులను చెప్పినట్లుగా మహాత్మునిపట్ల "రాజగోపాలాచార్యుల చెప్పినట్లుగా కానీదు. ఇందుకు మరల కారణములు చేయవలెను." ఈమహాత్ముని హిందూజేత్రభక్తులవారు వారి స్వేచ్ఛను నిర్బంధించుటకు, ప్రభుత్వము వారు నిర్బంధించుటకు మనము బాధించక వర్తింపదగు భారతవర్షములోని సాధారణ జనజాతులను జన్మహక్కులను, స్వేచ్ఛను ఎట్లుబట్టి చూచుచున్నారో సామాజికవాదములో ఈరెంటు చట్టమును తప్పగా నుపయోగించుచు ప్రభుత్వము వారు వాదించుట తేలిక. ప్రమాణములను ఒకటి. ఈ చట్టమును సరిగా నుపయోగించుటకు తగిన జాగ్రత్త తీసికొనవలసి నుండినది. అప్రమాదమును కల్పించుట. ఇంతకంటే విస్మయమున ఉదాహరించుట గాకలయును? రెంటుచట్టములు ఆచరణలోకి వచ్చినప్పుడు సర్వవాదములను ఎందువలెనూ అయ్యెను. ఇట్టి సమయమున సత్యాగ్రహోద్యమమును తీరస్కరించుట చాల పొరబాటు. ప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహకాధికారులు సాత్వికాధోద్యమమునకు అనుకరణగా కలగజేసికొనవలసివచ్చినది. ఎడలను పట్టుకొంటే తప్పని విషయములు సత్యాగ్రహాచరమునకడ రాకుండునని యెడల చేతములో ఆకాంతి కలగజేయుట బీజము లేదు. ఈ యుద్ధమున లేదు. అన్యాయమైనట్టియు, ప్రజల స్వేచ్ఛను అనుగ్రహించుట చట్టమును ఉద్దేశముగా ఆశ్రయించుట కీ యుద్ధమును సరియైన అయ్యెను. మన మేయుద్ధములో తేలి పని చేయుచుంటేమా ఆ యుద్ధమును సర్వమైనది. భారతీయుల రంగురంగుల మునుగులు చూపుచున్నది. మన ప్రభుత్వమువారి కింద మన జేతమును పరిపాలించుటకు నిర్ణయములను రాష్ట్ర ప్రభుత్వము నియమించుట. భారతీయుల జాతీయ జీవనముతో పోలేమును పరిచయము లేదు. గర్ మైకల ఒడ్డునకువచ్చి రాష్ట్ర ప్రభుత్వల చర్యలను నమలు క్రొత్తగా గమనింప వలయును. లాహోరు అయ్యత సాను నగరములలోని గౌరవముచాల పెద్ద మనుష్యులను నిర్బంధముగా హిందూజేత్రభక్తుల వాసమున వర్తింపజేయుటకు మహానందములో ముగియించెను. ఇటువంటి పరిణామములందట జేతమున నష్టములు. భక్తపరమములను విజృంభింపజేసి నిరంకుశాధికార కవచములను ధరించి, జేతమునంతయు నెడారిగజేయు నుద్దేశముతోనుండిరి ఈచర్యయే కాకలెని నెలకొల్పుటయే నుపయోగము. హిందూజేత్రభక్తులను, రాలంటు చట్టమును మహాత్మాగాంధీ ఈ రెంటును గురించి గాంధీగారు చట్టములను చేతులలో బెట్టికొనిరి. హిందూజేత్రభక్తులవాసమును గాంధీమహాత్మునికి వర్తింపజేయుట, జేతములో ఎట్టి న్యాయ విరుద్ధమును భిక్షకాలముల ప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహక సభ్యులు జేతమునకునుండిన స్వేచ్ఛగా తెలియుచున్నది. సత్యాగ్రహాచరమునకు జనాభిప్రాయము ఎంత అనుకూలముగానున్నదో ప్రభుత్వమువారు సరిగా కనుగొనుటలేదు. రాలంటుచట్టమును కానించుటకు ప్రారంభించినప్పుడు డిలటరీ ప్రకాశిప్రాయమును తెలిసికొనగలిగిరి. ఈ చట్టమును తీరముగా కాననసభ్యులు స్వతంత్రమైనప్పుడు ప్రకాశిప్రాయమును తప్పకనే పరిగెత్తించిరి.

ఇప్పుడు జరుగుచున్నది కార్యక్రమములను బట్టి సత్యాగ్రహోద్యమమునకు ముందు నడపుచున్నవారికి గొప్ప యూహకలము. మహాత్మాగాంధీగారిపై నిర్బంధించిన చర్యలన్ని ఈ యుద్ధమునకు తగిన బలము చేపారే నని వివిధవిధములవల్ల తెలుప నగును. మా మహాత్ముని మహాత్ముని, పాట్లు కాపురములు మహాత్ముని ఇమాము గారు సత్యాగ్రహాచరమును బూనిరి. ఇటులు తంజావూరు కావరములను ఎన్. శ్రీవాసవీశ్వరగారు ఈత్రవీక్షణమునూ. వాజ్డేమునందంటుకు హిందువులమృత్యును సమైక్యము అప్రతిమానముగా చేపారెను. మననభలకు వేలకొలది జనులు విచ్చేసిరి. ఈ యుద్ధము మునుకు కొలది జనులు తీసామూలతి జాపుచుండిరి చెప్పటకు విలులేదు. మన జేతములోని ప్రజలనుండి ఉద్దేశము హెచ్చిన కొలదిని, ముందువర్తమునకు వివరించుటకు బలము కలుగుచున్నది. దీనికి సభాస్థలియే నిదర్శనము. నేను విరమించుటకు ముందు రెండు విషయములకు నువ్వును. అయ్యత సర్వసంగరము నందు హిందువులను అధికార అనధికార యూహించుటకు సంపిన వాదములను వివరించుట చాల భేదమునున్నది. ఇట్టివిచారకరమును ప్రమాదము జరుగుటకు కారణమైతియో గానరావచ్చును. సత్యాగ్రహాచరమునకు ప్రజలను గానరావచ్చును. ఈ యుద్ధమునకు సట్టి విచారకరమును వారుచర్యలను సంభవించుచున్నది. మనజేతములకు కొంతమంది నిర్బంధించుటకు తలచుచును. మనోవాక్యము కర్మములం దైనవి వారుచర్యలకు గూర్చి యాచించుచున్నది విదేవి వేయవలయునని మహాత్మాగాంధీ మహాత్ముని గురించేను. ఈ యుద్ధములో ఇట్టివారుచర్యలను జరుగుటకు చాల విచారకరముగా నున్నది.

టి. వి. వేంకటరామయ్యగారు ఈ దిగువ తీర్మానమును ఉపసాదించిరి.

హిందూజేత్రభక్తులవారు, పంజాబు, ఢిల్లీ ప్రభుత్వములవారు, హిందూజేత్రభక్తుల వాసమున గాంధీమహాత్మునిని బహిరంగ ప్రభుత్వము విధించి ఢిల్లీ పంజాబు జేతములకు వీరురాకుండదనియు, బొంబాయి రాష్ట్రము విమలకూడదనియు ఆజ్ఞాపించిరి. వైశ్రవ్యములవారి చర్యలకు మదగానుపాయ ఆశ్రయించుచున్నారను నొకతీర్మానమును ఉపసాదించుచు, గాంధీ మహాత్ముని నిర్బంధమునందుండునందులకు చాల సంతోషించుటనున్నది. సత్యాగ్రహోద్యమ ఆరంభముననే మన నాయకుడు ప్రభుత్వమువారికి ఉత్తరవాది కావలసినవైనను, గాంధీమహాత్ముని ప్రభుత్వమువారు తీసికొనినచర్యలను సత్యాగ్రహం లందరియందును చర్యతీసికొనినయెడల ఈసభ్యులందరూ మహానందభరితు లగుదురు. ఈమధ్య జరిగిన సత్యలగునూ వివరించుచు ఈ మాత్రములకు చాలవలకు కారణము ప్రభుత్వమువారిచర్యయే మన జేతము అభిప్రాయమును వాడును. వారుచర్యలగాని, దౌర్జన్యముగా పూసక, గాంధీమహాత్ముని ఉపజేతము అనుబంధించుటనందరి ప్రజలకు హెచ్చరించిరి. మన దృక్పథములోని గమ్యస్థానమును చేరుటకు మన స్వేచ్ఛను స్వాధీనముగా చేయవలయును. ఈ యుద్ధము మొదలైనది జనప్రభుత్వముగా చేయుటకు ఆస్తిని సహితము పోరాడవలసియున్నది. ప్రజలలో జనించేసిన ఉద్దేశమును ప్రభుత్వమువారు చంపజాలరు. ఒకరుకుమర్చుకు చెరసాలకు వెళ్లియెడల వందలకొలది జనులు చెరసాలకు వెళ్లుటకు సిద్ధముగా యుండిరి.

అల్లాడీ కృష్ణస్వామి అయ్యంగారు

ఈతీర్మానమును బలపరచుచు, మనమందరము చర్యతీర్మానమును నిజమే సమాజీకమైతిమి. న్యాయబద్ధమైన ప్రతిమనమును అయ్యత సర్వసంగరములో జరిగినదానిని చర్యలకు భేదము చెందకమాను. దక్షిణ ఆఫ్రికాలో గాంధీమహాత్ముని భారతీయులకొక క్లుప్త బాధపడెనో మును తెలియును. వీరే హిందూజేత్రభక్తులవారు నిర్బంధవాసమునందుండిరి. ఈచర్యలకు విశ్వాసిహిందూ రాజ్యమందరికీ కారణము, జనులయొక్క చర్యలకు సమంజసమని నువ్వులు మా యభిప్రాయము లేకపోయినను ప్రభుత్వమువారి వివేచనమును రాజ్యమందరికీకర్యములను ఇట్టి విషయమును వారుచర్యల సంభవించినవి నేను చెప్పుచున్నాను. రాలంటు చట్టము ననువర్తింప విషయమై ప్రకటించిన మరుసటిదినముననే హిందూజేత్రభక్తులవారు చేసిన వాదానమునకు మెకలదిరి. సత్యాగ్రహోద్యమము న్యాయమైనదని నుడువుటకు, మహాత్ములకు ప్రజల ఉత్తమమును స్వాధీనముగా చేయుటకు సంసిద్ధులై రాలంటుచట్టమును నిర్మూలము చేయ గడగుటయు, హిందూజేత్రభక్తులవారి యొక్క చర్యలన్ని జరుగుచున్నదని నుడిచిరి.

ఎ. రంగస్వామి అయ్యంగారు ఈ తీర్మానమునందరము మొదలయ్యారు గారు, టి. ఎమ్. కృష్ణస్వామి అయ్యంగారు కమిటీభాషలో నుపయోగించిరి.

కొండా వెంకటప్పయ్యగారు

ఈ తీర్మానమును ఆంధ్రమున బలపరచుచు, గాంధీ మహాత్ముని చర్యలను ముందు రాజోపు పురుషాంతరముల వారు మహానందముతో కొనియాడుదురు. ఇట్టి వారు, ప్రపంచమునకు పుట్టుట అరుదు. వీరు ఋషికుల్యలు, ఋషి చరిత్రము గలవారు. పూర్వచరిత్రములందు కొలదిమంది మహాత్ములను మాత్రము ఎరిగియుంటిమి. గాంధీ మహాత్ముని మహాత్ముని ప్రజలకు నెలకొల్పెను. తన కాంక్ష భావమును లోకమునకు ప్రదర్శించెను. (మౌనభక్తులు) ఇట్టి వారికి జేతరక్షణ కాననమును వర్తింప నగునా? ఇట్లు ఈ కఠినకాలమునకు ఈమహాత్ములకు వర్తింపజేయుట ప్రభుత్వమునకు నష్టముకాదు. ఢిల్లీలో జరిగిన విప్లవములకు ఈమహాత్ముని ఈయన వెడలుచుండెను. సత్యాగ్రహాచరతీర్మానానికి బోధించుటకు వెడలుచుండెను. కాని రాజగోపాలాచార్యులు, దౌర్జన్యమును బోధించుటకు వెడలుచుండుట లేకు ఈ ప్రభుత్వము సరిగా ననువర్తించిన దనియును కాంతి నెలకొల్పవలసిన దనియు చెప్పుటకు వెడలుచుండెను. రాజగోపాలాచార్యులు, దౌర్జన్యములకు వర్తింపకు అత్యుచుకు ఈ కాననమును ఈ మహాత్ములకు వర్తింపనగునా? (లేదు). సత్యాగ్రహము ఎప్పుడు దూషించెను. ఇతరులు అత్యుచుమును చేసినప్పుడెందులని నింపరు ప్రభుత్వమునకు సత్యాగ్రహము నీ నిజమైన మిత్రము. ప్రభుత్వమువారి దూర్జన్యము యున్నయెడల ఈ విషయమును తిరిగి ఆలోచించ చేయవచ్చును. అని జనుల హెచ్చరించిరి. నేలము కావరములు నీ. రాజగోపాలాచార్యులుగారు ఈదిగువ తీర్మానములను ఉపసాదించిరి.

"వై నానానందచంద్ర ప్రభుత్వముల వారు గాంధీ మహాత్మునియును వర్తింపిన కఠినకాలమున జేతములోని న్యాయబద్ధమునట్టియు, కాంతికర మగునట్టియు ఈ యుద్ధములను అణగ్రహించుటకు యూహించుట. జేతములోని దౌర్జన్యమును, అనియమమును ఆపుటకు పట్టుదలతో ప్రయత్నించుచున్నది ప్రభుత్వమునందగు గాంధీమహాత్ముని పట్ల వివేచన మగు చర్య తీసికొనుటవల్ల జేతమున తప్పక ఆకాంతియును, జనులహృదయమున కోపాగ్నియును బయలుపడెనని ఈ సభవారు తలచుచున్నారను తీర్మానమును నువ్వుదింపుచు, గాంధీమహాత్ముని చర్యలను, సలహామును, ఢిల్లీ, అయ్యత సాను ప్రజల విశ్మయము ప్రభుత్వమువారు ఆకాంతిమును లేదు. ఇట్టి ఆకాంతిము నిచ్చినయెడల, నవీనముగా జరిగినచర్యల జరుగజాలెడిది. పరిపాలకుల వివేచనాంతరము దూర్జన్యమే లేని రాజ్యాంగమందరికీకర్యముచేతను, ఢిల్లీనగరమునకు వెడలిన గాంధీమహాత్ముని బొంబాయికి గొనితెచ్చిరి అయ్యత సాను, ఢిల్లీ మొదలగు స్థలములకు చాల తీరమైనది గాంధీ మహాత్ముని దాత్రాంతములకు వెడలినవారికి సలహా నిచ్చినయెడల చాలకాంతి జేతమున విరిగెడిది బొంబాయివారి తనమువారికిగా మంజూరు ప్రభుత్వము వారి వివేక మగు మార్గమును అనుసరించి గాంధీమహాత్ముని బొంబాయిలోని తనకార్యములకు బోధించియు, అచటకు బోధించియునెల, అయ్యత సానుగారి వారుచర్యలను జరుగజాలెడిది. గాంధీమహాత్మునియందు భక్తియున్నయెడల వారు ఆగ్రహమును విడచి చేసియుండెడివారు. నమ్మకము లేకపోయినను వివేకమున వై నను, దౌర్జన్యమును విడచుము. అని నుడిచిరి.

టి. వి. గోపాలస్వామి మొదలయ్యారు గారు అలాని దించిరి.

ఎన్. నక్కమూర్తిగారు ఈ దిగువ తీర్మానమును ఉపసాదించిరి.

వివాదములపై నట్టి న్యాయమై ప్రజలను మహాత్ములతో అనుకరణగా, మంచిచెడ్డవివక్షతలను లేవనెత్తినచంపుటయు, లేకచేయకుండా జనులను చంపుటయు, జేతమున భయంక చర్యలను నడపుటయును ఈ సభవారు నింపుచున్నారను నొక తీర్మానమును ఉపసాదించుచు, అయ్యత సానులోని నిగినచర్యలకు నేనుచాల విచారించుచున్నాను. ఈ నిష్పక్షములో చనిపోయిన గారికి సామూహియమనలేకనే నేను నేలగు చెప్పకన్నలేను యూరోపియను అయినను, హిందువు అయినను నేను సామూహియమనుచున్నాను. ఢిల్లీ మున్నగు స్థలములలో జరిగిన లాప్రభుత్వచర్యలన్ని జేతములో వికలకాలము పుట్టించుటకు ప్రయత్నించుచున్నది ప్రభుత్వము. ఈ విధానములో నాకనమును కలగజేయు బీజములుండుటచేత, ప్రభుత్వమువారియొక్క ఈ విధానము ను ముందరు.

టంగుటూరి ప్రకాశముగారు, టి. ఆదివారాయణ శెట్టిగారు ఈ తీర్మానమును బలపరచిరి.

సభాకార్యవర్తమున అధ్యక్షులకు నందనము లర్పించబడెను.

Peace Conference.

German Indemnities.

LONDON, April 10

Mr. Lloyd-George's telegram to Mr. Kennedy Jones was in reply to a telegram signed by over 200 members of the House of Commons, declaring that the "greatest anxiety exists owing to persistent reports from Paris that the British delegates, instead of formulating a complete financial claim for the Empire, are merely considering what amount can be exacted from the enemy. Our constituents expect that the first action of the delegates will be, as you repeatedly state in election speeches, to present the bill in full and make Germany acknowledge her debt and then to discuss ways and means of obtaining payment." The telegram was sent on the initiative of Mr. Kennedy Jones and seven other Unionists with a view to "strengthening the hands of the Prime Minister."

Responsibilities and Reparations.

LONDON, April 6.

PARIS:—An agreement has been reached with regard to responsibilities and reparations. It is understood that one of the Allied nations, probably Belgium, will initiate the prosecution of the ex-Kaiser and other responsible for breach of treaties, invasion and devastation. As regards reparations, experts recommended that enemy countries should admit responsibility for damage, but in view of their inability fully to reimburse losses an inter-Allied Commission will assess losses payable within thirty years, beginning from the 1st May, 1921, with the initial payment of £ 1,000 million, and Germany signing a bond recognising a provisional debt of £ 6,000 millions.

President Wilson's Attitude.

Extraordinary Rumours.

LONDON, April 9.

Dr. Wilson's request that the departure of the "George Washington" should be hastened has occasioned an extra-ordinary crop of rumours in Paris. It is interpreted by the French Press American correspondents as an indication of the President's dissatisfaction with the course of the discussions and a hint that he is prepared to quit the Conference unless it gets back to the Fourteen Points and the Armistice terms, which he feels have been recently ignored. On the other hand, Reuter's Paris correspondent learns that the situation in America imperatively requires the presence of the President, who is receiving constant appeals from his political supporters to return. It is pointed out that Dr. Wilson's signature to the Peace Treaty is not necessary, and that Mr. Lansing and Colonel House are fully empowered to represent him at the Conference.

The Egyptian Trouble.

Murder of Railway Official.

LONDON, April 3.

CAIRO:—A mob at Cairo to-day murdered the State Railway official, Mr. Dykes, also a Greek resident. Order was restored in the afternoon. Six were killed and a number injured in the disturbances.

Riots in Cairo.

LONDON, April 4.

CAIRO:—A "communiqué" states that during yesterday's disturbances, troops were several times obliged to fire on the mob. Nine were killed and 56 wounded. All is quiet in Cairo to-day.

Passages from India.

Statement in the Commons.

LONDON, April 9

Replying in the House of Commons to Colonel Yate, Mr. Wilson, after giving details, showing that accommodation was provided for 4,805 passengers from India during April, stated the diversion via India of troops from Australia and the use of prize-ships would be continued in order to provide for as many as possible of the remaining passengers from India, whose conveyance, however, was less urgent. Mr. Wilson said he was informed that there was no prospect of any further reduction in rates.

Bavarian Crisis.

Peasant Leader's Opposition.

LONDON, April 8

BERLIN:—Herr Ellenberger, leader of Bavarian peasants, opposes the Soviet Government and threatens to cut off Munich food supplies.

Spartacist disturbances have occurred at Duremberg. Strong forces are now patrolling the town. The Soviets at Wuerzburg voted against the Soviet Republic, while at Munich three Socialist parties are opposing one another. Confusion reigns. A Bourgeois strike is being threatened. The German Government has refused the release of Herr Ledebour, which the Congress of the Soviets demands.

Health Ministry Bill.

Third Reading Passed.

LONDON, April 10.

In the House of Commons yesterday the Ministry of Health Bill passed its third reading.

Disorder in Germany.

General Strike.

BERLIN, April 9.

The "Vorische Zeitung" declares that agitation for a general strike has slackened. The Government, however, have taken all precautionary measures. The Majority Socialist workers have issued a manifesto against a general strike, owing to the probable stoppage of food supplies. The Government troops have taken possession of Magdeburg. Public services have been resumed.

Rowlatt Acts in Parliament.

Secretary of State Refuses to Interfere.

Last Hope Gone.

LONDON, April 7.

In the House of Commons, replying to Mr. Swan, Mr. Fisher stated that the Secretary of State regretted that the existence of the anarchical revolutionary movement in India necessitated the passing of the new Crimes Act. He emphasized that this action had been taken after careful consideration on the advice of an influential Representative Commission and the Government of India was satisfied that it was essential to peace and security that the Government should be armed with these exceptional powers to be applied only in areas where anarchical and revolutionary crime was proved to exist. The Secretary of State was not prepared to disregard the findings of this Commission and the views of the Government of India by advising His Majesty to disallow the Act. Mr. Fisher emphasized that this legislation did not reflect on, and its necessity was not affected by, the splendid loyalty of Indians generally, and it would affect only the small portion of the population to which it applied.

Bloodshed and Riots at Calcutta.

Mob Fired on by Police.

CALCUTTA, April 12.

The Satyagraha demonstration in Calcutta to-day resulted in bloodshed and riots. Several men among the mob were killed and wounded, while some police officials were injured or hurt. The Burra Bazaar section of Harrison Road, where a large number of excited up-country Hindus and Mohammedans were assembled, became the scene of wildness during the noon. Goondas and Uchins began to molest the passengers in motor cars and carriages. The Police interfered, and the infuriated mob began to attack the Police. A taxi cab conveying Sergeant Anker driven by a European was held up by the mob at the foot of the Howrah bridge. The Police wanted to force a way, but the occupants were made to alight. The taxi was overturned and set fire to. At Strand Road the crowd held up a motor wagon full of silver proceeding towards the Mint. Mr. George Ashe, who was passing along the road, at once jumped on the driver's seat, and pointing his revolver at the crowd proceeded safely towards the Mint. In Burra Bazaar the Uchins and Goondas began to throw brickbats at the taxi driven along Harrison Road carrying armed Police. The Deputy Commissioner, Mr. Wilson, and the Assistant Commissioner, Mr. Cook who were in the thick of the disturbance, were somewhat badly injured by brickbats. The sober action of the "Satyagrahis" kept them at a distance, but as soon as the mob was attacked by the Police, it mixed with them. A European Police Sergeant was injured in attempting to drive back the crowd. It is reported that an Indian constable was hit by a shot discharged by the armed European Police and removed to hospital. Some fifty British soldiers of the Somerset Light Infantry were called out. The soldiers proceeded towards Harrison Road, but as the mob did not disperse and began to press in, the soldiers fired at the crowd. The number of deaths have been variously given. It is stated that seven were killed and thirteen wounded. Some passers-by were unfortunately among the victims. A Bengali clerk who was coming from his office was hit, and a person with a letter from his master to a European firm was killed. The wounded and dead were removed to hospital. A company of Gurkhas has been quartered at the Central Police Station. In the event of further trouble the Light Horse and the Calcutta Scottish are under arms.

H. E. Lord Repulse, who was to have left Calcutta to-day for Darjeeling, postponed his departure in view of the unhappy situation in the town. His Excellency sent for Mr. B. Chakravarti and two other prominent leaders and held a conference. In the afternoon, Mr. Chakravarti presided over a crowded mass meeting held in Beadon Square, where it was announced that "harta" was at an end, as Mr. Gandhi had now been released. The speaker reminded the audience to follow Mr. Gandhi's advice and not to create a disturbance. To-morrow the shops will be closed, and large crowds will follow the dead bodies to the burial place and cremating ground. A conference of leading Hindus and Muslims will be held to-morrow for helping the relatives of the dead and wounded and also to help the persons under arrest.

Quiet Restored.

Calcutta, April 13.

The exact number of killed and wounded in Calcutta riots is not yet known. Altogether seventeen arrests have been made. Everything was quiet. Late last night and this morning ordinary street traffic was resumed. Crowds are not to be seen in the disturbed areas, which are still guarded by the military and armed police. In Barra Bazaar and Canning Street the Marwaris and Mussalmans have not opened shops and are making necessary preparations for the burial or cremation of the dead. The leaders of the Hindus and Mohammedans are raising a fund to meet the expenses and are preparing a list of the killed and wounded.

Collector's Office Destroyed.

BOMBAY, April 12.

From advices received in Bombay from Ahmedabad it appears that the mob on Friday morning destroyed the principal Telegraph Office there and burnt down the Collector's Office.

Strike Still Continues.

DELHI, April 13.

The strike still continues. Petty shopkeepers who kept their shops open yesterday have again joined the strikers. All is quiet. The leaders have apparently failed in their attempts to induce people to resume work.

No Sign of Disturbance.

KARACHI, April 12.

There are no signs of any disturbance in Karachi, but precaution has been taken by placing British military guards at the Banks and various public offices. The

Collector this morning issued a proclamation warning the public against any breach of the peace and assuring full protection to all well-disposed and law-abiding persons in the exercise of their lawful occupations. This proclamation and the news that Mr. Gandhi is at full liberty will probably avert the threatened three days' strike of the shops which the local Home Rulers have been trying to bring about.

At a meeting of the "Satyagraha" Sabha last night the proceedings consisted chiefly of the reading of Mr. Gandhi's latest message in different vernaculars. This morning the Collector had a conference with the leading residents of Karachi as to the best means to deal with the existing unrest. Later on an order under the Criminal Procedure Code was issued, prohibiting any attempt to persuade, coerce, or intimidate the shop-keepers, gariwallahs, etc., from pursuit of their lawful calling. The order is to remain in force for two months.

Famine Relief Held Up.

BOMBAY, April 10.

Famine relief operations in Gujarat have been impeded by the action of the rioters. At Surat the rioters caused to be stopped the railings operations of grass required for famine relief operations. Owing to the damage done to the Permanent Way between Nadiad and Uttarsonda stations, the B. B. and C. I. Railway authorities have been compelled to stop all booking of famine grass and fodder stuffs. The railway authorities expect running of through trains by Sunday morning.

Press Comments.

The C. & M. Gazette.

LAHORE, April 12.

The "Civil and Military Gazette" says:—To-day's news brings with it a lesson stern and sharp to the Government of India and the political empire at home, for the sake of lip adherence to a sham ideal of liberty, have been gambling with the safety of the British Empire in India, with the loyalty of those Indians who see in British rule the best chance of ultimately attaining political developments on sound lines. No agitation in the history of India of the last few years has been so fictitious, so unreal and so hopeless as the precious passive resistance movement which has now brilliantly asserted its freedom-loving qualities by causing the deaths of three Englishmen and a certain number of Indians. It is useless to say that the real meaning of the Rowlatt Act has not been understood, and useless to make a belated attempt to explain it to a set of people who have been by this time thoroughly imbued with mad and unscrupulous distortions of the measure poured out by professional agitators whose pranks have been discreetly winked at by more moderate but somewhat weak-kneed politician. The Government have a lesson to learn. The path to progress does not lie in the exercise of the brilliant gift of charm and tact in dealing with opposition in Council it does not lie in giving way to, or at least attempting to placate professional politicians on superficial grievances. Some straightforward and to a great extent fatherly guidance is as essential to-day as it was fifty years ago. India has not yet begun to walk politically and no amount of talking by academic Secretaries of State can give her qualities in their full development when that development is still in its infancy. Out of the darkness of news that comes upon us to-day there is a gleam of hope that is engendered by the perception that in the Punjab and Delhi Provinces there are administrations that can grasp the nettle firmly, and if the Government of India follows their example and throws over-board its newfangled ideas of subtle school all will be well. We consider and we are confident that we should be supported by all thinking Englishmen and Indians, in the light of to-day's news, that the arms exemption measure should be immediately dropped and that the Indian section of the Indian Defence Force should be disbanded until we are more satisfied that the alumni of certain of our colleges who form that force are really loyal in their intentions. The number of students that took part in last Sunday's and Thursday's demonstration was sufficiently large to establish the fact that there is a great danger to loyalty in the midst of the young and impressionable part of the population. Radical reforms will be necessary, not of the Montagu-Chelmsford type, but more practical and more salutary, to bring about a change of heart in collegiate institutions.

Times of India.

BOMBAY, April 12.

The "Times of India" says:—The happenings of the past two days show how little Mr. Gandhi's followers regard his admonitions to avoid violence. The "Times" appeals to Mr. Gandhi to reconsider where his campaign is leading, and points to the example of Egypt, as showing agitation passing beyond control.

Bombay Chronicle.

The Bombay Chronicle says:—The tragedy at Amritsar will fill everyone with grief, but the trouble was there begun by the abuse of authority in gagging respectable men like Kitchlow and Satyapal. The "Chronicle" earnestly appeals to the Government to realize the depth of feeling throughout the country against the Rowlatt Bill, to which there can be no reconciliation. The opposition is inspired by love of liberty and it is not the artificial agitation of mischief-makers.

Advocate of India.

The Advocate of India says:—Violence must be stopped instantly at all costs. The Government's most obvious duty is to restore order. The murder of Europeans at Amritsar is a tragedy which will echo round the world, and British public opinion will want to know what is going to be done about it. Mr. Gandhi must give up playing with fire and declare "Satyagraha" at an end.

Sanj Vartaman.

Commenting upon the "Satyagraha" riots the "Sanj Vartaman" deplores the disastrous results of the demonstrations at Lahore, Amritsar, Ahmedabad and Bombay, and characterizes the critics as having absolutely no place in the true Satyagraha movement and a blot on the good name of India. It appears to all concerned to preserve peace and order at any cost.

Hindustan.

The "Hindustan" says:—There would have been no disturbances in Bombay yesterday if the Government were wise enough to issue a small Press Note regarding Mr. Gandhi's release. Mr. Gandhi's arrest was the greatest bureaucratic blunder and the paper trusts that the Government would repeal the Rowlatt Act and restore peace and order in the country.

Praja Mitra.

The "Praja Mitra" and "Praja" lamenting the deplorable incidents taken place at various centres, urge the Government to ponder over the changed aspect. While the Government was engaged in war the Indian people defied army and armaments were enthusiastically co-operating with the Government. Now that the Government is practically free from war anxiety it foresees imaginary dangers, and in trying to overcome them, has created a deplorable state of affairs.

CALCUTTA, April 12.

The Statesman to-day says:—As the agitation regarding the Rowlatt Act proceeds, it becomes more and more evident that the Moderate Indian politician and the cause he champions are placed by it in no enviable position. The Moderates turned a deaf ear to the plea of the Rowlatt Commission and of the Government of India and assisted the formation of that solid rock of Indian members hostile to the Rowlatt Act, whose existence is made the pretext for the present disorders. The Moderates in effect have been co-agents in calling up the spirit of disorder and it is as puerile as it is useless for them at this juncture to blame the Bolsheviks for pursuing their policy to its logical conclusion. The result must inevitably be a serious reaction against the scheme of Self-Government for India, to which the Moderates are pledged and for which they have worked consistently for years.

The "Englishman" says:—The news that comes to hand from various parts of India is increasing daily in its seriousness and indicates the conditions of disorder and unrest that demand instant and severe action on the part of the Government to assert the authority, uphold the law and protect the lives and property of peaceful citizens. The tragic happenings at Amritsar are too grave and terrible to be treated lightly, as they are a warning of uglier and more serious possibilities. Still unless the Government takes immediate and drastic measures to restore order, and assert its own authority above that of the agitators and fanatics, it has feebly and vainly tried to placate, the story of Amritsar will send a thrill of indignation and horror throughout the Empire.

The "Indian Daily News" asks what then is the remedy at present? It is simple. Disallow the Rowlatt Act and cease firing on the mob. That will be no sign of weakness. That will not hurt the selfish of prestige. If the people don't want a measure, if they say give us a chance for a reform, if they beg that justice might be put away, why forget the elementary principle that coercion is the least part of Government? Why not try conciliation first? If it fails the arm of the Government will be long enough and strong enough to bring the criminal to book.

The "Bengalee" deprecates the "Satyagraha" movement inimical to the interests of reforms and says:—The Delhi riots of the 30th March last have been followed by the riots at Amritsar and at Lahore in consequence of the arrest of Mr. Gandhi. No graver misfortune could have happened to India at the present moment. The reform proposals are about to be introduced into Parliament and the enemies of Indian advancement will take the fullest advantage of these disturbances to block the passage of the Bill, and say that India, seething with excitement surcharged with the elements which produce lawlessness and violence, is not fit for responsible Government. That will be the cry of Lord Sydenham and his followers. These unfortunate happenings will thus distinctly serve to weaken the hands of the friends of Indian progress.

The "Amrita Bazar Patrika" blames the Government for the action taken in regard to Mr. Gandhi's movements and says:—This thoughtless action of the authorities is responsible for the popular demonstrations which took place at Lahore and Amritsar. It was their special duty to see that further provocations were not given to the people.

The "Indian Mirror" says:—Mr. Gandhi has sown the poisonous seeds of "Satyagraha" and is reaping the poisonous fruit thereof. What has happened at Lahore and Amritsar ought to make Mr. Gandhi hang down his head in shame and humiliation.

LAHORE, April 12.

A representative of the "Civil and Military Gazette" who visited Amritsar on Friday afternoon says:—From all accounts five Europeans had been murdered. Acting Sergeant Rowlands, military works and ex-soldier Robinson being two of the victims since buried with full military honours. Dr. Kitlew and Satyapal to whose arrest the disturbances are said to be due have been sent to Dharmala. The rioters after looting the Banks poured oil and Petrol on everything and set fire to them the bodies of the European victim in the National Bank being burnt beyond recognition. Mr. Thomson of the Alliance Bank killed several rioters with a revolver before he was overpowered. Messrs J. Thomson and Rose of the Chartered Bank were rescued by the police. Everything of value in the Town Hall including official papers and records had been destroyed and the Mission Church and the Punjab Religious Depot also destroyed. Mr. Pinto, Telegraph Department stuck most gallantly to his post till rescued by guard. Several European had thrilling escapes and a number were given shelter in the Houses of Indians who sheltered them till calm prevailed at midnight. Dr. Easdonn, Lady Doctor, Municipal Zenana Hospital, escaped by hiding in a small closet and dressing native costume. The police did splendid work and saved many Europeans lives. Constant shout of "Gandhi Ki Jai" were heard during the riots. Telephonic communication with Amritsar had been restored and everything is reported quiet.

BOMBAY, April 11.

Delayed in Transmission.

A few of the ringleaders of the disturbance have been arrested.

Victim of the Outrage.

LAHORE, April 11.

Mr. A. J. S. Stewart, Manager of the National Bank of India, Amritsar, who was one of the victims of the Thursday afternoon outrage, had been into the Bank's service for about twenty-two years, a great part of which he had spent in Madras and Rangoon. He was a man of keen business intelligence, and had delightful personality and was most popular with Europeans and Indians, with whom he came in contact. In the large piecegoods centre like Amritsar, he would come very closely into contact with many Indian business men and was held in general esteem by them. His advice on export questions was greatly sought after by the Government, and last year he rendered valuable services in facilitating export. He was a member of the Municipality and of the Terminal Tax Committee and his unhappy death will be a great loss to Amritsar.

The Lahore Tragedy.**Another Account.**

LAHORE, April 11.

The agitation and excitement which have been working up ever since the so-called passive resistance movement was started, culminated in a serious outbreak of disorder on Thursday in which Amritsar and Lahore were involved. The disturbance at Amritsar was much more serious of the two.

Second Disturbance.

Following upon Sunday's demonstration in Lahore a second disturbance of a more alarming nature occurred on Thursday night between 6-30 and 7 P. M. The noise of the crowd shouting and jeering was heard coming from the direction of the city and this within a short time developed into a menacing roar of angry crowd which startled those who knew only too well what it portended. Scarcely had this been realized when the firing was heard, shots rang out and the serious nature of the events was evident. The history of the whole affair was a brief but sudden one and it is to the credit of the police and the military authorities that this renewed outbreak was dealt with so swiftly and effectively, and with such quick results. A crowd collected in the bazaar, rapidly grew started coming down Anarkali. Thence the mob, which had assumed an ugly aspect, and equally ugly proportions, proceeded down the Mall. By this time the police were out in force and a party of them stopped the demonstrators, now surging along the road near O'Dwyer Soldiers' Home and quickly attempted to stop the mob who were evidently bent on mischief but were overpowered by force of numbers when Mr. Fyson Deputy Commissioner of Police and Mr. Cocks Deputy Inspector-General of Police who had received warning of the impending troubles while at Government House arrived on the scene in a motor. Seeing the seriousness of the situation and the impossibility of stopping the mob by any other means, Mr. Fyson gave the order to open fire. This produced some result for the crowd went back and were forced up the Anarkali Bazar. They reformed however at the top of the bazar where they had to be dispersed again by fire. The police supported by cavalry, who had meanwhile been summoned from the Cantonment, then cleared the Circular Road. A detachment of the 17th Cavalry arrived just in time for the attitude and size of the crowd was momentarily growing more serious and would not have been an easy problem for the police to tackle single-handed. At the same time it was the original firm action and the unhesitating way in which the outbreak was handled by the police that undoubtedly saved the situation. The effect of the fire and the appearance of the Cavalry when the insurgents had been driven back was to finally disperse the rioters and by 8-30 P. M. the city was quiet. After that time no further disturbance occurred. The result of the firing was three or four casualties, of which two were fatal. Buckshot cartridges were used. The violence of the mob and the scuffle that ensued upon the first volley of buckshot was demonstrated in the damage done to trees in the Mall. One unfortunate European who had the bad luck to be in Anarkali when the crowd was driven back, was hit on his head by a policeman in mistake and had to be bandaged. The news of what was happening spread like wildfire through the civil station between 7 and 7-30 P. M., especially as people had just been horrified by hearing of the events at Amritsar. In addition to which a large proportion of the inhabitants were startled by the hum of the crowd and rifle shots. At the Gymkhana Club ladies were warned to repair to Government House at once and soldier messengers were sent round requesting people to return to their houses. Fortunately the removal of women and children to Government House was afterwards not necessary, and those who had been taken there went to their own homes. Many owners of motor cars placed them at the disposal of the European population and in this way those who lived in the banks and colleges at the end of the town were brought to safety. Special anxiety was felt for the banks in view of what had happened at Amritsar but fortunately the authorities by ample strength and ability with which they stamped out the whole affair prevented any such raids being possible. The dispositions of the Police and Military were similar to those of Sunday, except that in view of much greater seriousness of trouble stronger protective measures were necessary. The audacious of the outbreak had not found those in responsible positions unprepared, and it is to their credit that it was quelled before anything serious happened. Most of the troops at the Cantonments were at a sports meeting and the rapidity with which they were collected and despatched to Lahore spoke volumes for the efficiency of those in command. The detachment of the 17th Cavalry deserves special thanks in this respect, because the promptness with which they responded to the call enabled them to be on the spot at the most critical moment. All officials who were in Lahore were summoned back to the barracks. The I. D. F. were ordered out and went to respective stations. Detachment of police were posted in all the principal roads and at all important positions in the Civil Station, the Telegraph Office was held by a guard of British Infantry, as was also the Mall and Lawrence Gardens. Some Cavalry were held in reserve near Anarkali Bazar. Twenty of the 26th Royal Sussex were stationed at Nedouli Hotel and twenty at Pallette's. There was a large force at the railway station, including the 24th Somerset, 124th Railway Rifles and the 10th Jats. British troops were also sent to Government House and other places. Later in the evening armoured cars arrived from Ferozepore and at about 10 P. M., an aeroplane circled over the Civil Station and the bazar. The whole of the troops mentioned were on

duty throughout the night. Double sentries were being posted at various places. Medical officers, stretchers, motor ambulances were in readiness so that every precaution was taken for the recurrence of the trouble. The arrangements throughout were in the hands of the civil authorities. Thanks to their immediate and effective action, the necessity did not arise to ask the military to charge. The Civil power was represented by the Senior Superintendent of Police (Mr. Broadway) and the Deputy Commissioner (Mr. Fyson), whose headquarters were at the telegraph office, where they remained all night. Brigadier General Clarke was in command of the military side assisted by, Captain J. Smyth, V. C., Major General Sir William Beynon visited the Civil Station during the evening and Inspector General of Police (Mr. Stewart) was busily engaged until a late hour. Owing to the riots at Amritsar and cutting of the Telegraph lines the Commissioner of Lahore (Mr. A. Kitchin) and the D. I. G. of Police (Mr. D. Donald) left Lahore for that place on Thursday afternoon. On enquiry at the station at 11-30 P. M. it was ascertained that all trains up to then, though late, had been running both ways from Lahore. At one time a "Clear the line" order was given in order to send relief in the shape of half the battalion of the 26th Sussex at Amritsar.

Sir M. O'Dwyer's Speech.

LAHORE, April 9.

(Delayed in Transmission)

The Lt-Governor of the Punjab, Sir Michael O'Dwyer made a striking reference to these events and to the general political situation in a speech on Thursday evening in reply to an address presented by the representatives of the martial races of the Punjab, the hosts at an evening party in his honour. In the course of his remarks he said:—I am glad to think that the excitement of this evening has not prevented us from meeting here to-night. I am proud to meet in this unique gathering so many representatives of the great martial races, Mahomedans, Sikhs and Hindus, of the Punjab, who, though differing in origin, religion and social customs, are united to one another and to the British Government by true bonds of loyalty and valour. You realise the difficulties of the administration and the necessity of taking measures to prevent peaceful and orderly progress being disturbed by disorder and anarchy. You have seen within the last few weeks how a law passed to safeguard the lives and property of the people against such outbreaks of anarchy and revolution, a law that is only to be brought into operation if unfortunately those conditions should arise, has been, owing to persistent falsehood and misrepresentation of a small but noisy class, made to appear as a deadly weapon aimed at the people whom it is intended to protect in situations of great emergency. Those of you who have studied that law know how baseless that agitation is. You can gather something of the motives of those behind that agitation from what took place a few days ago at Multan, when the Rowlatt Bill agitation was made a pretext for offering insult to a gallant Punjabi regiment composed of Punjabis, Mahomedans, Sikhs and Dogras, that had returned from the front after fighting battles of India and its King-Emperor. The men who offered that insult had, as we know, no martial spirit themselves and no appreciation for valour and loyalty of those who had been safeguarding their hearths and their homes. Their object is to attack the Government and insult those who are true to their call. Loyal men must and will oppose their evil designs and the promptness of agitation begun by announcing the policy of so-called passive resistance. What form has that taken? You heard what happened at Multan on Saturday, at Lahore and Amritsar on Sunday. Coercion and intimidation were used to law-abiding citizens, and in Bombay they have begun to openly defy the law. This movement, unless promptly checked, will bring about disorder and bloodshed. It has already done so at Amritsar and Lahore, and will endanger the lives and property of the law-abiding citizens. The situation is for the moment critical and prompt action on your part and that of the Government is required. The Government will do its duty without hesitation and will support you in doing yours. The Government will enforce law, and if that leads to bloodshed the responsibility is with those who make others break the law. This is my last word of counsel, and I know you will take prompt action on it and enable me to restore public order before I leave the province. The trouble, though serious, is not widespread and with your help will soon be dispelled. I must now say goodbye. In leaving the province I shall carry away the recollection of what you have done. I shall not forget you, nor your work, nor your interest.

No Further Disorder.

LAHORE, April 11.

Up to a late hour this evening there was no further outbreak of disorder here.

Several reports were received during the day that processions were being formed in the city, but the precautions taken were fully effective and no demonstrations were permitted to take place. All exit from the city were strictly guarded and unusual quietness reigned in the Civil Station. A demand was made for the bodies of those who died in yesterday's rioting, with the object of making their burial a scene of demonstration, but the request was refused and the relatives of the deceased were permitted to perform the usual ceremonies. No assemblies of any sort were allowed to take place to-day outside the city. The latter was more or less left to itself. So far as could be ascertained one man was killed and about twelve were wounded by the firing during yesterday's disturbance, the wounded being mainly youths of the shop keeping class, some coolies and two students. Two of the wounded died.

No Trouble Expected.

Supplies of all sorts for the Civil Station and places outside Lahore City were at first scarce owing to the closing of all the shops, and this was one of the minor inconveniences of the outbreak, but complete arrangements are being made to obviate this difficulty, and it is anticipated that matters will speedily be placed on a satisfactory footing. In fact no further trouble is expected.

News Publication Prohibited.

LAHORE, April 11.

The following order has been issued by the Punjab Government and was served on the publishers of Indian-edited newspapers to-day under Rule 3 of the Defence of

India (Consolidation) Rules, 1915:—Whereas in the opinion of the Local Government there are reasonable grounds for believing that the publishers are about to publish in their newspapers acts or references to the disturbances which have taken place and are taking place in Lahore and Amritsar, and whereas, in the opinion of the Local Government, the publication of such accounts or references is likely to be prejudicial to the public safety and preservation of law and order, now therefore the Lieutenant-Governor is pleased hereby to direct that the said publishers shall not publish or permit to be published in the said newspaper or in any other newspaper of which he is the publisher, any reference to the accounts of or criticisms of the said disturbances or any other disturbance of a similar nature in India, or of the measures taken by the authorities to deal with such disturbances unless and until such references, accounts or criticisms shall have been submitted for pre-censorship to the Press Advisor to the Punjab Government, or other officer authorised by the Local Government in this behalf and shall have been duly passed for publication by that officer.

By order of the Lieutenant-Governor of the Punjab
(Sd) E. JOSEPH,
Secretary.

Situation in Bombay.

Bad Turn.

(Delayed in Transmission.)

BOMBAY, April 11.

From early morning the people started making demonstrations in different parts of the city. Crowds were the largest at Pydhoni, Kalbadevi, Bhuleshwar, Javeri Bazar and in Abdul Rahman Street, Shaik Memon Street, Nagdevi Street, Bhendi Bazar, loud shouts of "Mahatma Gandhi Ki Jai" and "We are Satyagrahis" were raised. As the day progressed, the situation assumed a bad turn. Some of the crowd at this time started stopping tram and motor cars and victorias, and making the passengers get down. The crowds shouted out "We are in mourning on account of the arrest of Mr. Gandhi, and Nobody should enjoy the luxury of a drive to-day. Most of the passengers accordingly got down from tramcars, which now ran practically empty. As the situation was assuming a gloomy aspect about this time, the police force at different points in the city was reinforced. At about 11 o'clock in the morning the situation became worse. At Pydhoni the crowd had increased to great proportions, pelting stones on tram lines and holding up cars. The crowd was asked to disperse, but they continued holding up cars, and all vehicular traffic was practically stopped at this point. The police then charged the crowd with their batons and dispersed it, making several arrests. Pydhoni, Kalbadevi Road, Abdul Rahman Street and Sheikh Memon Street were practically full of people. About noon the crowds were again the largest at Pydhoni, Abdul Rahman Street and Bhuleshwar and again the tram and all other vehicular traffic was held up. The tramway employees were busy removing the obstacles from the lines, but as soon as the stones and wooden planks were removed, fresh ones were substituted and by one o'clock no tram cars could proceed along Abdul Rahman Street Nagdevi Street, or Kalbadevi Road. There was a comparative lull between noon and 1 P.M., but matters again assumed a bad turn after that. The crowds became much larger than before. It was found expedient to call out the military, and a party of the 150th 1st Indian Infantry arrived on the scene. Mr. Aston and Rao Bahadur C. H. Setalvad, the Chief and Second Presidency Magistrates, respectively, had also been summoned, as the crowd started throwing stones, and one police sepoy received an injury on the head. By this time the fire brigade received a call, and a motor fire engine followed by a fire engine turned up in response to the call. The alarm was found to be of no consequence and just as the engine was returning, lancers were stationed in Abdul Rahman Street. The serious affair of the day was the disturbance that occurred at 2 P.M. at a spot where the Janjekar Street cuts through Abdul Rahman Street. Here a very large crowd, armed with lathis and bamboo sticks, had collected. The crowd became rowdy and started throwing stones at the police. Mr. Sharp, Deputy Commissioner of Police, with a handful of men, charged the crowd and drove them away towards Nagdevi, when another crowd from the Jumma Musjed side, made a rush at the police and started throwing stones. Showers of stones came on the police from two directions Mr. Griffith, Mr. Aston and Mr. Curry also came up, followed by a party of the military. The crowds, however, did not disperse, but stopped throwing stones. About six arrests were made on the spot. At 2.25 Mr. Omar Sobhani came to the spot in a motor car, walked up to Mr. Griffith and asked him permission to hold a meeting on the sands at Chowpatty this evening. Mr. Griffith said he would allow them to hold it if it was to be an orderly one. When the trouble was in progress Mr. Jamnadas Dwarkadas, Mr. Omar Sobhani and Mrs. Sarojini Naidu arrived on the scene in motor cars and appealed to the crowd to behave peacefully and to disperse. Mr. Jamnadas himself assisted in removing the stones from the tram tracks.

Disturbance at Ahmedabad.

There was a rumour current in Bombay yesterday that some serious disturbance had taken place in Ahmedabad and owing to the interruption of the lines, telegraphic communication with that town was impossible.

A Government press "communique" issued last night states:—"Official information has been received from Ahmedabad that two Government buildings have been burnt in Ahmedabad city, and that there was a conflict with the police on Friday morning, which resulted in slight loss of life. The city is now quiet and patrolled by police forces and all is quiet."

All business has been glutted in the city since the morning commencing with the stock exchange. Quiet and tranquillity prevail everywhere, and there is no sign of any disturbance. Some minor disturbances took place at Surat on Friday, where the mob tried to force the shopkeepers and schools to close.

Troop Train Derailed.

NADIAD, April 12.

The District Traffic Superintendent, B. B. and C. I. Railway at Nadiad, wires:—"Owing to the removal of a rail in the main line between Nadiad and Uttersandi station on the main line of the B. B. and C. I. Railway, a troop train conveying British troops to Ahmedabad was wholly derailed about 2.30 A. M. on the 12th. There was no injury to any occupants. Passengers and mails are being transhipped and through communications is likely to be restored in 24 hours."

A Huge Demonstration.

CALCUTTA, April 12.

The "Hartal" will continue in Calcutta up to Sunday. All shops except those of sweetmeats and pan will remain closed. A meeting will be held daily at Beadon Square in the afternoon up to Monday, "Satyagrahis" enlisting volunteers to keep peace in the town. Yesterday the demonstration outdid that of Sunday last. There was a huge demonstration yesterday afternoon in Nakhoda Mosque which is the largest in Calcutta. A crowded meeting was held in the courtyard of the mosque which was filled to its utmost capacity by Moslems and non-Moslems. This was the first occasion in Calcutta when a non-Moslem found entrance within the precincts of Nakhoda Mosque. The cries at the Mosque Gate shouted, "Brother Hindu, Brother Mussalman, we are all Indians. Mahatma Gandhi belongs to us all. Come inside the Mosque and join with us in the protest against the action of the Government."

Mr. B. Chakranarti, who presided, expressed gratification at the Hindu-Mahomedan unity, and then read Mr. Gandhi's message, translations of which in different Indian languages were distributed in the city. Several up-country Hindus and Mahomedans, including a Peshawari and Mr. Gandhi's son addressed the meeting. Later on an overflow crowd meeting was held in Beadon Square. Bengali elements in the demonstrations were not much in evidence. At nightfall a big procession, consisting of Hindus and Mahomedans, was formed in Zakaria Street and paraded peacefully the streets in that part of the town, shouting "Hai Hai" and "Mahatma Gandhi Ki Jai". Leaflets printed in Hindi were distributed a little afternoon on Friday, calling on people to join and show their strength against the Government, stating that Mr. Gandhi had been arrested and urging them to passive resistance until the Rowlatt Act had been removed from the Statute Book.

Bengal Government's Proclamation.

CALCUTTA, April 12.

The following proclamation is issued by the Government of Bengal:—In view of the lamentable occurrences which have taken place in other parts of India, the Governor in Council thinks it desirable to issue this notice calling upon all citizens to use their influence in maintaining law and order. There is nothing in the recent legislation against sedition which affects any law-abiding citizen in any way. It is directed solely against persons whose object it is to make Government impossible and who seek to achieve their ends by robbery and murder. Whatever opinion may be held regarding this legislation, it is time for all sober-minded men to discourage the movements dangerous to the peace and prosperity of the great body of citizens. The Government are determined to carry out their duty of maintaining law and order and will deal rigorously with all who break the law. Disorders have already occurred in some places which have had to be suppressed by force, and use of force must often cause incalculable loss and suffering to innocent persons. The Governor-in-Council earnestly appeals to all loyal and law-abiding persons to co-operate with him in rendering such measures unnecessary in Bengal.

Strike at Delhi Continues.

DEHLI, April 12.

The strike still continues. Petty shopkeepers, however, have opened their shops. The city is quiet.

Business Resumed.

DELHI, April 12.

On receipt of news from Bombay that Mr. Gandhi is safe and at liberty, all the shops were opened this morning.

ALLAHABAD, April 11.

Everything is quiet in Allahabad and beyond discussing the news of occurrences in other parts of the country. There has been no sign of any kind of demonstration. News from Chindwara says that the Government has just communicated orders refusing release of Messrs Shaukat Ali and Mahomed Ali.

SIMLA, April 12.

During the recent disturbances reported from Ahmedabad it is understood that the Behive Flour Mills were burnt down and the police wounded several rioters in quelling the riots. The Telegraph Office was severely damaged.

LAHORE, April 12.

Troops marching through the city this morning had a fracas with the crowd at Takshi Gate and fired killing two and wounding two. It is reported that a Hindu Brahmin, pleader, addressed the crowd of Hindus and Mahomedans in a Mosque, both communities praying together. The latest news says that all is now reported quiet at Lahore.

LAHORE, April 12.

AMRITSAR:—A report has been received that Kasur Railway station between Ferozapore and Lahore has been attacked and raided by the mob. Two British soldiers who were in a train fired on the mob and one of the soldiers was killed and the other wounded. Troops have been despatched to the spot. The Badshahi Mosque in the city of Lahore which had been the centre of excitement has been by the order of the Punjab Government guarded by British Infantry and Indian Cavalry.

LAHORE, April 11.

Delayed in Transmission.

A fresh disturbance took place in the evening the crowd endeavouring to reach the civil lines but they were held back by the cavalry.

BOMBAY, April 12.

All business resumed in the city except on stock exchange. Quiet and tranquillity prevail everywhere. Minor riots are reported from Surat where the mob tried to coerce shops to be shut.

CALCUTTA, April 13.

At a late hour last night, everything remained quiet. Firearm service had been resumed and large crowds were no longer in evidence. Stray instances of stone throwing occurred but there was no further serious organised disturbance. Guards were posted at various points and the I. D. F. were dismissed with orders to be in waiting early in the morning in case of need.

CALCUTTA, April 14.

At the invitation of His Excellency about 20 representatives of Marwari and Bhatia Communities waited upon him at the Government House on Sunday evening, when His Excellency placed before them certain considerations arising out of recent disturbed state of public feeling. His Excellency in the course of his speech said:—"The time for

exchanging complimentary phrases is passed, and the time for perfectly plain speaking has arrived. Let me remind you for a moment of the position which the Marwari community occupy in Calcutta. The Marwari community, though they do not belong to Bengal have lived in Bengal and traded in Bengal for many years. They have taken full advantage of the benefits which they have derived from well-ordered government. They have traded in peace and generally speaking, I think, we may say, that they have been law-abiding citizens and successful merchants. That being so it is with profound regret that I have learnt that the action of a considerable section of the Marwari community during the past few days has been such as to cast little credit upon themselves or their community. Indeed it is not too much to say that the action of a certain section of the Marwari community has been largely responsible for the unfortunate disorders which have disgraced Calcutta during the past two days. Now I understand that many members of your community are advocates of a policy which has been profounded by Mr. Gandhi and which is euphemistically described as a policy of passive resistance. What passive resistance becomes in practice, we unfortunately already know only too well. We have had lamentable example of the results of the preaching of this doctrine not only in Calcutta but in other parts of India.

Let me say at once that neither I nor my Government have the smallest desire to interfere with the liberty of speech of any section of His Majesty's subject so long only as the liberty of speech is no so abused as to conduce to breaches of the peace, I proof of which let me remind you of the attitude which Government have adopted towards those who have wished to give expressions to their feeling in Calcutta during the past few days. No difficulty of any kind was placed in the way of holding the meeting on Sunday last. I was determined that the Government should take no action which could be regarded as in any way provocative, and I have been told on all sides that the attitude of the Police towards these demonstrations has been all that possibly could have been desired. Neither on Sunday last nor on subsequent days did the police take any action until at last yesterday unfortunately they were absolutely compelled to do so. I want to make it perfectly clear that nobody can charge the Bengal Government during these past few days with having done anything to provoke the unfortunate disturbances which have taken place.

[Uncorrected.]

Now I want to ask you this question. Suppose you continue to promulgate the doctrine of passive resistance. Have you ever passed to ask yourselves where that doctrine is going to lead you? What is meant by the doctrine? What is meant by it is this, that if an individual or a number of individuals take exception to a certain statute or states upon the statute book, he or they are for that reason justified in violating any other of the law of the land which they may select arbitrarily for that purpose. That is the policy which is propounded by Mr. Gandhi. Have you ever paused to consider what that is going to result in, when it is adopted by the fanatical and the uneducated masses of the people? It can result in one thing and in one thing only. It can result in anarchy pure and simple, in the paralysis of all business, in the negation of law and order, in the cessation of all progress in the collapse of civilisation itself. Well now I would ask you seriously if you agree with me in that. Is it wise not from the point of view of Government itself but from the point of view of the community is it wise to create the spirit amongst the masses of the people? It is very easy for an educated man to say I will resist the law passive by I will merely refuse to obey it. But that is not the attitude which the uneducated and the fanatical masses are going to adopt. If once you in still, into their minds the belief that they are right and justified in violating laws of the land, you are going to raise a spirit of anarchy which will spread far beyond any body's control, and let me remind you of him. When that spirit has thoroughly permeated the masses of the people who are the first are going to suffer from it? The very first people who will suffer from it are the educated people who have amassed wealth. They are the people who are going to be first to suffer if once you inculcate this spirit of lawlessness in the people. I do not wish to pursue that aspect of the question further. I do not know what you are impressed with the danger of the present situation to the extent that I am. All I can tell you is that, after a very careful consideration of the events not in Calcutta only out events of a far graver character in other parts of India, I have had the grave nature of that the present situation brought home to me, and I am determined that, so far as lies in my power and in the power of my Government, I am going to protect the vast body of law abiding citizens from disorders of this kind, and let me utter the solemn warning if I find that there are individuals amongst the Marwari community or amongst any other community who are bent upon instigating others to disturbances of this kind, I shall bring to my assistance in dealing with them all the powers which the laws of the land provide. It must be perfectly plain to any thinking men that if there be such persons in any community, it is in the best interests of that community, itself, and of the great mass of the people themselves that they should be removed great mass of the people themselves that they should be removed from this city whose peace and whose progress they desire to destroy.

His Excellency concluded by appealing to the Marwari community to range themselves on the side of law and order.

P. and O. Dividends.

LONDON, April 9.

The P. and O. Company have declared an interim dividend on deferred shares at the rate of 12 per cent. free of tax.

స్వదేశి ఇండస్ట్రియల్ లిమిటెడ్,
తాచి: మధుర. కంజీవరం.

పంటవైద్యము.

1564

డాక్టరు గిబ్బర్ బ్రదర్స్

కన్స్టెన్స్ లేన్, ఎస్కూర్, మద్రాసు.

ఈ రోజువైద్యులు ఏకాంశము చేతనైన పండ్లను పెరికి చేయవలసి యుండిన సాఫ్ట్ లెస్ షిట్ పేరుదురు. బహిష్కరించిన పండ్లను బంగారు కట్టులతో బలపరచుట నందుగల పండ్లను బంగారుచేత మాయుట, కట్టు క్రొత్తకట్టుట, ఇంకను ఉంటిసంబంధమైన అన్ని వ్యాధులను నూతన వైద్యకాస్త్రప్రకారము మిక్కిలి కష్టమైన ఫాస్ఫోరీ చికిత్సచేయి ముందుకు వచ్చి యున్నాము. పంటని తీయవచ్చును సాఫ్ట్ లెస్ చేతయివచ్చును.

మలయ చందనము

(1251) మలయచందనము మలయపుష్పమును నుండి పండించినది. పరిశుభ్రము చేయబడినది. పిడికాచి నున్నది. కఠినమైనది. మలయపుష్పము నుండి పండించినది. పరిశుభ్రము చేయబడినది. పిడికాచి నున్నది. కఠినమైనది. మలయపుష్పము నుండి పండించినది. పరిశుభ్రము చేయబడినది. పిడికాచి నున్నది. కఠినమైనది.

ఈ వస్తువును ఇది శ్రీధర్మబాధిని యను నామమున అంధ్రప్రదేశ్ రాజధానిలో 7 సంవత్సరములు మదరాసు

జాతక మార్తాండుము. (1565)

ఈ గ్రంథము నూతన గ్రంథము. దీనిలో 1 జాతక ప్రశంస 2 గోచార ప్రశంస అని 2 భాగములు గలవు. ఈ గ్రంథము దగ్గర నున్న యెడల ఉద్యోగస్థులు, స్కూలు పిల్లలు, వర్తకులు, వ్యవసాయకులు, వ్యవసాయదార్లు మొదలైన యావస్థులది జనులు ఎవరికి కావలసిన అంశములు వారు వెనుక వేరుగా ఎప్పుటి కప్పుడు ప్రతినెలలోను ప్రతినెలలోను జరుగు సంగతులు నులభముగా తెలిసికొనవచ్చును. ఎవరి జాతకము వారు పూర్తిగా వ్రాసికొన వచ్చును. దీనిలో ఆనేకమైన అనుభవజాతకములు చక్రములతోను ఉదాహరణములతోను బోధన పూర్వకముగాను శాస్త్ర సమ్యక్తముగాను వ్రాయబడినవి. దీనివల పోష్యులు సహితము రు 2.8-0. ముందగారు 1 టి అడ్వాన్సు పంపియెడల తక్కిన రు 1-8-0 లకు ఈ గ్రంథము వీ. పీ. గా పంపబడును. ఈ గ్రంథము ఋజువు గా లేదని వాదించినవారికి తిరిగి పొమ్మ యిచ్చి వేయబడును. ప్రతులు వ్యక్తులుగా నుండుచేతను కావలసినవారు 1, 2 మాసములలో పూర్తిగానే దరఖాస్తులు పంపవలెను.

ఆకెళ్ల - కెంకటేశాస్త్రి,

గోపాలపురం, కొత్తపేట పోస్టు, గోదావరిజిల్లా.

బర్రాటువాకో కంపెనీవారి సిగరెట్లు

ఫిరంగి, అడక త్రి మాక్కుల సిగరెట్లు అందజేసేకడ ప్రఖ్యాతిచెంద బడుచున్నది. అందరికి సుపదనము తెలుసు నియమించబడినది. వేలు పదార్థములు మిశ్రమముచేసి నెలుపబడలేదని పూచీగా చెప్పగలము.

ప్యాకెట్లు 1-కి 10 సిగరెట్లు చొప్పున 50 ప్యాకెట్లు ఫిరంగిమార్కు మాదిరి పెట్టె 1-కి రు. 4-12-0 అడక త్రి మాక్కు గలది రు. 3-14-0.

ప్యాకెట్ 0-9-0 ప్రత్యేకము. వ్యాపారపు ధర్మముచేత ఇతరవిషయములు తెలియ గోరువారు యీ క్రింది కొలనమునకు వ్రాయవలయును.

పోస్టుబాక్సు నెం 87 } పోల్ ఏజెంట్లు :
కెంకటేశాస్త్రి వీచ్, } స్వామి అండుకో,
మదరాసు.

మోసపోకుడు

తుప్పుకట్టనియకుండ చేయురంగులను తక్కువవరలకు కొని మానపోకుడు. అట్లు తుప్పుకట్టకుండ చేయనది యొక్కటియే.

ఇయిలెన్ డవ్ అండు కంపెనీవారి "బిటు మాస్టిక్ సాల్యూషన్."

Willes Dove & Company's "Bitumastic Solution."

దీనిని మంతెనలకు కప్పులకును నునయోగించుటకు ప్రపంచమందంతట చాల యుచుంది. దీనిని సాధారణముగా రైలువే కంపెనీలను మ్యూనిసిపల్ కార్పొరేషన్లకు వర్క్సులకు బొగ్గుగనులవారు లోహగనులవారు ప్రపంచమందంతట ఎక్కిడ చూచినను వారుచుందురు. రాలిపోవుటగాని పగిలిపోవుటగాని యుండదు.

వెల రూ. 56-0-0

పోల్ ఏజెంట్లు:—ది పోల్ ఇండియా ఇండ్స్ట్రీయల్స్, లిమిటెడ్.

ది రెలయన్సు ఫౌండ్రీ అండు ఇంజనీరింగు వర్క్స్,

రెలయన్సు నెం. 563 రు.

మదరాసు

389

వైకామొకడవ గోరునప్పుడు ఈపత్రిక పేరుకూడ నుదాహరింప గోరుచున్నాము

WANTED.

A Science B. A. L. T. George V Coronation Secondary School Nandigama Kistna. Pay Rs. 100--10--120 with bond to serve for 4 years.

For more particulars apply to .

K. PURNAYYA,
Secretary.
G. V. C. S. School,
Nandigama, Kistna

HEALTH FOR A POSTCARD

If you suffer from Functional Weakness, Exhaustion and Impotency, take the first step to health by sending for the Free Descriptive Booklet which describes Dr. Bier's Principle of Obstructive Hyperaemia, and its practical application known as the Erectruss. The Erectruss treatment has cured where other methods had failed and a perusal of the Booklet will make it clear to you why Erectruss has superseded all other remedies. Erectruss has been aptly described "as an aid to Nature"—the actual cure being effected by an "excessive accumulation of the blood in the diseased part," the Erectruss being the means by which the desired accumulation is obtained. This method is essential "Natural"—that is why it has performed such miraculous cures. Write for Booklet by (next post to Erectruss (A. P.) Bureau in the East, Batala India.)

DR. BIER'S ERECTRUS
JUDGE BY RESULTS.

Read the remarkable testimonials from both medical men and the general public and see what Erectruss has done for those suffering from Functional Weakness, Exhaustion and Impotency even after other remedies had failed. Erectruss is the outcome of years of study and research and Dr. Bier's Principle of "Obstructive Hyperaemia," on which it is based, is one of the wonders of medical science.

The Erectruss is a "specialist" itself in all but cost: always handy, sure and natural cure for these diseases, yet the total cost of an Erectruss is only Rs. 15. (plus postage, etc.), a low price indeed for such a miracle-worker. Before you forget, just sit down and write for the Free Descriptive Booklet—it may mean New Life to you. Address to ERECTRUS (A.P.) Sole Agency BATALA (India.)

DR. BLER'S ERECTRUS.

స్వీస్ పాకెట్ వాచ్ (544)

ఈ పాకెట్ గడియారము బలమైనది, చూడుటకు సామాన్యత తయారుచేయబడి, చూడుటకు ఒక అందముగా నుండును. ఈ నెల ఆఖరు లోపున కెప్పించుకొన వారికి పొందికలము ఇకముగా పంపబడును. ధర 1-కి రు 3-8-0, మంతెలి గడియారము రూ. 5-0-0 నుండి రు 6-0-0.

ప్రెస్టెంట్ అండు కో, సామలకాపేట, మద్రాసు.

పాశ్చాత్య వేంకటాచలవర్ణితులవారి

ఆయుర్వేదీయ సిద్ధాంతములు.

1. లక్ష్మీనిలాసరసము:—అత్యంతమల క్షేపకము. ఈ లక్ష్మీనిలాస రసములను విరోగులై యున్నారు. ఒక యొక లక్ష్మీనిలాస రసముల సేనా తయారై నుండెడివి. క్షేపకుల సర్వోత్తమమైన సిద్ధాంతము వేంకటేశ్వరదేవత కాదు సుందరముగా బల్కుగలరు. దినబ్యర్తము, మూడోకాల్గి. జ్వరములు, సన్నిపాతము మొదలగునవి తప్పక గుణమగును. సీసా 1-కి 1-0-0, 5-కి 1 ఇంచాం. (534)

2. క్రినివాస రైలం:—క్షేపక గడ్డము, పండుల కొప్పి. పోవుటకును మంచిమందు. సీసా 1-కి 0-3-0, 5-కి 1 ఇంచాం.

3. వైశ్యాన రాసరసం:—దీనిని సేవించినప్పుడు ఉండెడి మాత్రమును కట్టక (కలరా) వాంతిభేది, కీటభేది, అశిర్గ భేదులు గుణము కాగలరు. సీసా 1-కి 1-0-0, 5-కి 1 ఇంచాం.

4. బాలనుభోదయము:—విడ్డలకు బంకారీ; తియ్యక మందు. మందము, మలబద్ధము, అశిర్గ భేది, కృశిత్వము, కడు పుష్టియుండుట, అకలితేహండుట మొదలగునవి గుణములు. విడ్డలు పుష్టిగలవారగుదురు. సీసా 1-కి 0-12-0, 5-కి 1 ఇంచాం.

5. లోకామయవార కన్యానిమోక్షము:—విడ్డలకు విషము ముడిపినవారికి, బాలింతలకు ఈ క్షేపక గుణము కాం. మందము, పడికము, దగ్గు, అశిర్గ భేది, కీట భారం, పార్శ్వవాయువు, మలబద్ధం, జ్వరం, చలిజ్వరము, దుర్బలము మొదలగు యొక నశక లోగములను గుణము చేయును. (801)

260 మాత్రము గల సీసా 0-4-0
తపాలా కర్చుతో 6-కి 1-8-0
" " 12-కి 2-14-0
" " 25-కి 5-5-0

ప్రతి బోషధముతో కూడ అమలము తెనుగున పంపబడును. శ్రీ సీతా రాఘవ వైద్యశాల, మైసూరు.